མང་སྲོང་མང་བཙན།

ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་ཚན་པས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།

ཚོར་སྐྱོག་འགན་འཛིན། བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ།
ཚོར་སྐྱོག་པ། ཆབ་བྱག་ལྷ་མོ་སྒྲུབས།
རེ་མོ་བ། ཚེ་བརྟན།
ཇ་ས་འགོད། བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ།

མངགས་ཁེའི་ཁ་བྱང་།
Sherig Pakhang/TCRPC
R-28, Ramesh Park
Laxmi Nagar
New Delhi - 110092

Tel: +91-011 - 22453672
Fax: +91 - 011 - 22455634

© Department of Education,
Central Tibetan Administration
Gangchen Kyishong, Dharamsala

(དོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༩༤ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༤)
ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་སྤོལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་ཚན་པ་ནས་ཚོར་སྐྱོག་བྱས།
དོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་ནས་དཔར་སྐྲུན་དང་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

Special Acknowledgement

Funding for this project raised by Tibet House Trust,
London from the Comic Relief UK

ཆེད་བརྗོད།

།།ཞེས་འདས་པའི་ལོ་བཅུ་ཐུག་ལྷག་གི་ནང་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་གཏན་ཕེབས་སྒྲིབ་གྱ་ཁག་གི་སྟོབ་ཕྲུག་ཚོའི་བོད་ཡིག་གི་ཤེས་ཚད་རེ་ཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་བརྒྱད་ཞིབ་དང་། ལྷག་པར་ཤེས་རིག་ཚོགས་ཆེན་བཞི་པའི་ཐོག་ཆོད་དགོངས་དོན་ལྟར། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༣ ལོར་འདི་ག་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནང་སྤྱལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་རྩེ་ཚན་རྩར་འཛུགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཙོས་པའི་སྤྱལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དར་སྤེལ་ཐད་དམིགས་བཀར་ཤུགས་སྤྲོན་བརྒྱབ་ཡོད།

བོད་ཀྱི་བཙན་བོའི་རྒྱལ་རབས་མུ་འབྲེལ་དེབ་ཁྲེང་རྩོམ་སྒྲིག་དང་དཔར་འགྲེམས་བྱ་བའི་ལས་འཆར་འདི་ནི། བོད་ཀྱི་ཡིག་ཐོག་ལོ་རྒྱས་རྩ་ཐག་ཆེམས་བཀའ་ཁོལ་མ་དང་། སྤྱ་བཞེད། ཏུང་ཧོང་ཡིག་རྟིང་། ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་ལ་གཞི་བཙོལ་ཏེ། ལོ་རྒྱས་ཀྱི་བྱུང་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་མི་སྣའི་གཏམ་རྒྱང་རེ་འགའ་ལས་སྤྲོན་བཅས་གོ་བདེ་དོན་འདྲུས། དངོས་དོན་དང་ཐག་གང་ཉེ་བྱས་ཏེ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི། གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭའི་སློབ་མ་རྣམས་རྒྱལ་རབས་དང་ལོ་རྒྱས་དེབ་རིགས་ཀློག་པའི་རྒྱས་རྩལ་དང་སྐལ་བ་མི་ལྡན་པའམ། སློབ་དེབ་ནང་འཁོད་པའི་ལོ་

རྒྱས་ལ་གཞོགས་འདེགས་དང་ཁ་སྐོང་སོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྐོང་བའི་ཚེད་དུ་ཡིན་ཞིང་།

ཁྱད་པར་འཛིན་གྲྭ་བཞི་པའི་སྒོབ་ཚན་༡༠།༦ པ་དང་། འཛིན་གྲྭ་དྲུག་པའི་རྒྱལ་རབས་སྒོབ་ཚན་༡ ནས་༦ པ་བར་བཅས་སྒོབ་ཚན་ཀྱི་ནང་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་ཆ་ཕྱོགས་ཆེད་ལེད་སྤྱོད་བྱ་འོས་ལགས་ན། འབྲེལ་ཡོད་དགེ་རྒན་རྣམས་ཀྱིས་བཀོལ་སྤྱོད་ཚུལ་བཞིན་ཡོང་བའི་འདོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ཡང་འདི་ག་སྔོལ་རྒྱུན་ཚན་པར་རྩོམ་སྒྲིག་ལས་མི་དང་མཐུན་ཉེན་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ཚད་བཀག་ཆེ་ནའང་། བརྟན་དེ་བ་འདི་འདྲ་ཞིག་འདོན་སྤེལ་ཐུབ་ཚེ་ན་གཞོན་སྒོབ་ཕྲུག་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་འབྱུང་རྒྱུ་སྒོས་མེད་ལ་བརྟེན། འབྲེལ་ཡོད་ལས་རོགས་ཚང་མས་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ་གནང་བའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་སུ་འབྲེལ་བརྟན་དེ་བ་འདི་རྒྱ་ཆེའི་ཐྲིག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་ལམ་དུ་འདུལ་ལམ་ཞུ་ཐུབ་པ་བྱུང་སོང་བས། ལས་གཞི་འདིར་དངོས་སུ་ཞུགས་མཁན་ཕྲུག་རོགས་རྣམས་དང་། མཐུན་འགྱུར་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཚང་མར་ལེགས་སོའི་བསྟགས་བརྗོད་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཁྱད་པར་དབྱིན་ཡུལ་ཡོན་ཅན་དུ་འཁོད་པའི་བོད་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་དགེ་རྒྱ་ཁང་བརྒྱུད་ཡུལ་དེའི་ཀམ་མེཀ་རི་ལེཕ་(Comic Relief)ཞེས་པའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱིས་སུ་འབྲེལ་བརྟན་དེ་བ་འདིའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་མཁོ་འདོན་གནང་བར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་བྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས། ཤེས་རིག་ལས་ཁྲངས་སྒོལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་ཚན་པས། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༧ ཟླ་༡༢ ཚེས་༡༧ ཉིན།

༡༦ ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་རྒྱལ་སྲིད་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབ་རྒྱའི་བཀའ་དགོངས་ཤེབས་པ་ན། ཟློན་ཆེན་ཐོན་མི་དང་མཁར་སྟོང་བཙན་གཉིས་བཀའ་འགྱེས་ཀྱིས་རྗེ་ལྷར་དགེ་བའི་གསང་གྲོས་མཛོད།

ཀེ། ཐོག་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཕྱོ་ཁང་གི་རྒར་ཞིག་ཏུ་ཚོས་རྒྱལ་ལ་གསང་བའི་སྒྲུབ་ཁང་ཞིག་བཞེངས། དེ་ནས་ལྷགས་ཏེ། (ཕྱི་ལོ་༦༤༠) ལོར་ཚོས་རྒྱལ་དེར་གསང་བའི་སྒོ་ནས་སྐུ་མཆམས་ལ་བཞུགས།

ཀེ། དེར་ཐོན་མི་དང་མཁར་ཀྱིས་བཙུན་ཚོན་ནང་འཁོར་རྣམས་ལ་རྒྱལ་པོ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀར་ཐིམ་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཚུལ་བཤད་པས། ཚང་མ་ཡིད་ཆེས་ནས་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་གསོལ་བ་བཏབ།

༩། བཙན་པོའི་སྐུ་མཆེད་གཅུང་བཙན་སྲོང་ལ་སྲས་ཁྲད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཚོས་རྒྱལ་ཀྱི་དབོན་སྲས་ཀྱང་ཡིན་སྟབས། བཙན་པོའི་རྒྱལ་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་དགོས་པའི་བཀའ་བཀོད་མཛད།

༥། དེར་ཐྲོན་ཆེན་མཁར་དང་ཐོན་མེ་གཉིས་ཀྱིས། སྲོང་བཙན་གྱི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་གཉའ་དུ་བཞུགས་པའི་བཙན་པོའི་སྐུ་མཆེད་གཅུང་བཙན་སྲོང་ཕོ་བྲང་དུ་གདན་དྲངས། བཙན་པོའི་ཞལ་ཆེམས་ཕྱག་ཡིག་སྦྱན་འབུལ་ཞུས།

৬২। ཕྱག་ཡིག་ནང་། ''གཙུང་བཙན་སྲོང་གི་སྲས་རྒྱལ་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་དང་སྲས་ནར་མ་སོན་པའི་བར་དུ་ཆོས་ཆེན་མཁར་དང་སྟོབ་དཔོན་ཞོན་མི་གཉིས་ཀྱིས་སྲིད་འགན་གཅོ་བཞེས་གནང་དགོས'' ཞེས་འཁོད་པ་མཐོང་བས། གཙུང་བཙན་སྲོང་ཡང་ཐུགས་མཉེས།

๗๖ དེ་ནས་བཙན་སྤོང་གི་སྐས་དགུང་ལོ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་དེ་ལ། བཙན་པོའི་དབོན་སྐས་མང་སྤོང་མང་བཙན་ཞེས་མཚན་གསོལ་ཏེ་རྒྱལ་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། བོད་ཁམས་ཡོངས་སུ་རྒེན་འབྲེལ་གྱི་དགའ་སྟོན་གྱིས་ཁྱབ་པར་མཛད།

༡༦ ཟླིན་ཆེན་ཐོན་མིས་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྒོབ་དཔོན་གཉང་ཞོར་དུ། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་སྲིད་ཀྱི་འཁོན་དབང་བཞེས་ནས་ཕོ་བྲང་དུ་བཞུགས།

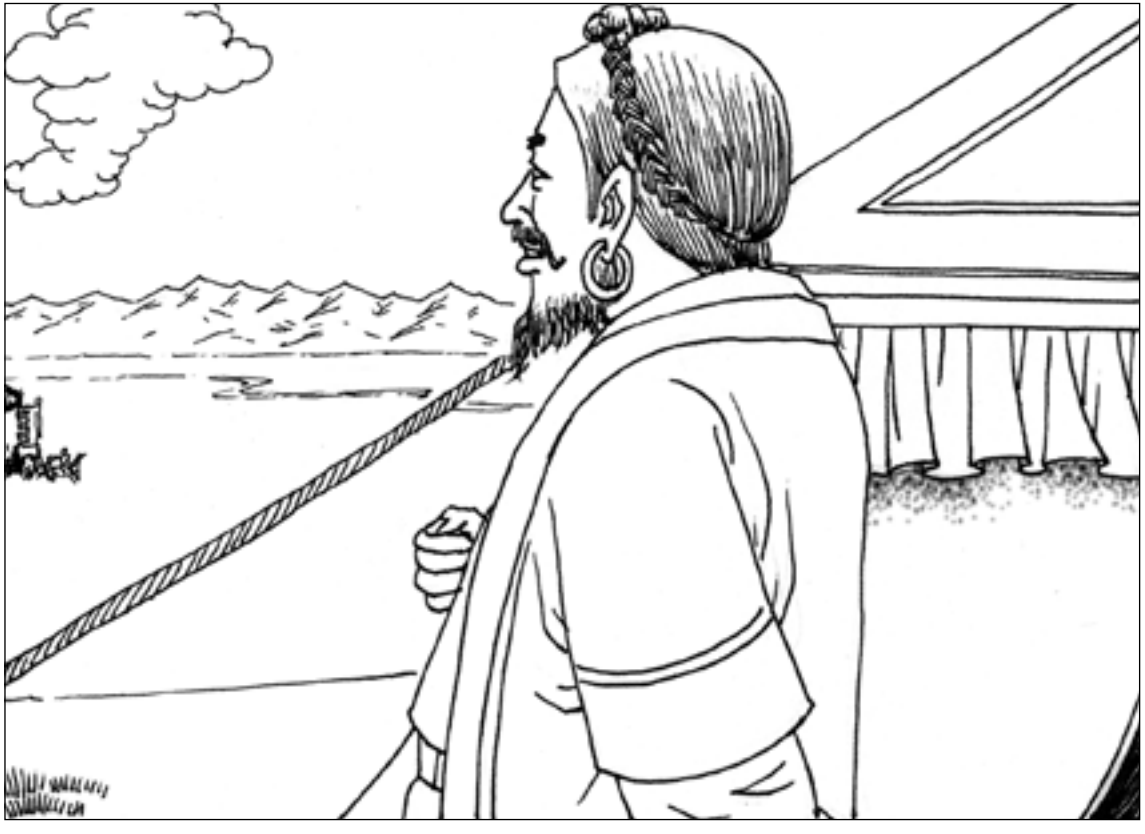

༡༦། སྤྱི་ཁྲབ་ཐྲོན་ཆེན་མཁར་སྟོང་བཙན་གྱིས་ཕྱི་སྲིད་ཀྱི་འཁན་དབང་བཞེས་ནས་བོད་རྒྱལ་མཐའ་མཚམས་ས་ཁུལ་མདོ་སྨད་དུ་ཕེབས་ནས་དམག་དོན་གྱི་བྱ་བ་གཉིར།

༡༠༦ མཁར་གྱི་ཐུགས་ལ། རྒྱལ་བུ་ན་སོ་གཞོན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་མངའ་ཐང་ཅེ་རྒྱས་དང་དམག་དོན་གྱི་བྱ་བ་འགངས་ཆེ་བས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་ཆེན་ཚང་མ་རྩེ་བློན་ལྷན་འཛོམས་བཀའ་ཡིས་ཀྱི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་གནང་ཐུབ་ན་དགེ་མཚན་ཆེ་བར་མཐོང་།

༡༡༦ ཤེང་སྐ་(ཕྱི་ལོ་༦༥༩)ལོར་བློན་པོ་མཁར་གྱིས་རྟེ་བློན་ཚང་འཛོམས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་གཙོ་སྐྱོང་གནང་སྟེ། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ཚབ་སྲིད་སྤྱི་དང་ཉེ་བགེ་དམག་དོན་གྱི་ཐད་ལ་བཀའ་གྲོས་ཞིབ་མོ་གནང།

༡༦། ཚོགས་ཐོག་དེར་རབ་དམག་གི་རྡོ་དང་། ཕལ་པ་མི་སེར་གྱི་རྡོ་ཞེས་དབྱེ་བ་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས་དམག་ལ་མཐོང་ཆེན་གྱི་སྒྲིག་སྦྱོལ་གཏུན་འབེབས་གནང་། དེ་ནས་བརྒྱང་ཡོར་བཞིན་དུ་བྱོས་འདུན་ཆེན་མོར་འཚོགས་ནས་ཆབ་སྲིད་བརྟན་སྲུང་དང་ཡར་རྒྱས་བཏང་།

༡ཀ༦ སེང་ཡོས་(ཕྱེ་ལོ་༦༤༥)ལོར། ཆོས་ཆེན་མཁར་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་དྲུག་སོགས་རྩ་ཁྲིམས་རྣམས་ཡི་གེར་བཀོད་ནས་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་བསྒྲགས། རྒྱལ་སྲིད་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྐྱོང་བའི་བྱ་བ་ལག་ལེན་དོན་འཆྱོལ་ཡོང་ཐབས་གནང་།

༡༩། སྒོན་ཆེན་མཁར་གྱིས། འབྲོག་ནས་ཤ་ཁྲལ་དང་རོང་ནས་འབྲུ་ཁྲལ་བསྡུས་ཏེ་བོད་དམག་གི་གནས་སྐབས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པའི་བཀའ་གྲོས་ཀྱང་མཛད་དེ་གཏན་ལ་ཕབ།

๗๙། རོང་འབྲོག་གི་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྐངས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་སྟེད། ཐོན་རྫས་བརྗེ་རེས་ཀྱི་བརྒྱུད་ལམ་ཡངས་པར་ཕྱེ་སྟེ། འབྲོག་ཁུལ་གྱི་ཤ་མར་ཕྱུར་སོགས་དང་རོང་ཁུལ་གྱི་བྱི་ནས་སྐན་གསུམ་སོགས་ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ལས་ཀྱགས་ཆེ་རུ་བཏང་བ་མ་ཟད།

༡༦། ཆུ་ནག་ནས་དར་ཚིས་དང་། ཇ་དང་དཀར་ཡོལ་སོགས་དང་ཉེར་མཁྱེའི་ཡོ་ཆས་ཀྱི་ཚོང་འབྲེལ་དང་། དེ་བཞིན་བལ་པོ་དང་། སྐག་ཀཟིག ཆུ་གར་བཅས་ལའང་ཚོང་འབྲེལ་དང་འགྲོ་འོང་གི་ལམ་སྲོལ་ཡངས་པར་བཀོད་དེ་བོད་འབངས་ཀྱི་འཚོ་བར་འགྲུར་ཡོག་ཆེན་པོ་བྱུང་།

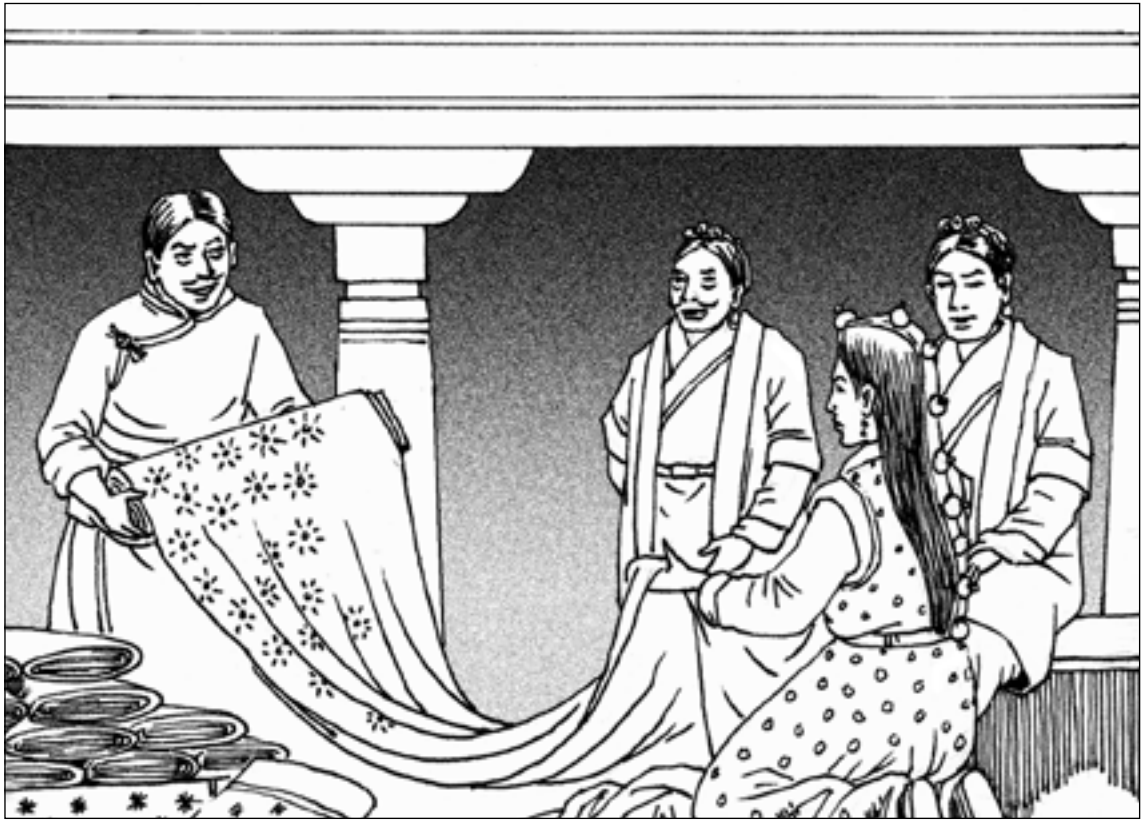

༡༣ཀ། ལེ་ཡུལ་དང་། འ་ཞ། བྲུ་གུ་སོགས་མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཕྲན་ཁག་ལའང་ཚོང་འབྲེལ་དང་། མངའ་འོག་རྒྱལ་ཕྲན་འདབས་ཁྲལ་བསྡུ་འདེན་ཀྱིས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཡར་ངོའི་རྒྱ་ལྟར་གྱུར།

༡༡༦ ས་ལུག་ (ཕྱི་ལོ་༦༤༨) ཙམ་ཞིག་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་འཛའ་ཐའི་ཐོག་རྒྱ་ནག་ཐང་རྒྱལ་པོས་དཔུང་འཛུག་གིས་བཙན་འཛུལ་བྱེད་འགོ་ཚུགས། དེ་རྗེས་རྒྱ་དམག་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་འཛར་དྲངས་ཏེ། འཛའ་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱལ་དབང་ཤུགས་འོག་ཚུད་པར་བྱས།

༡༡ེ། དེར་ཟློན་ཆེན་མཁར་ཀྱིས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྲན་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱང་བ་དེ་ཆུ་ནག་གིས་བོད་ལ་ཚུར་ཐོལ་ཡོང་བའི་ཕྱགས་ཌས་སུ་རྟོགས་ཏེ། དེའི་གདོང་ལེན་དུ་རྟ་དམག་དཔག་བསྡུས་ཆེག་སྟོང་ལྷག་ཁྲིད་དེ་ཤར་ཕྱོགས་འ་ཞའི་ཡུལ་དུ་བསྐྱོད།

๓๐๖ མདོ་སྨད་ཀྱི་སྟོང་རྩ་མཚོ་ནག་ཅེས་པའི་ས་ཁུལ་དུ་གཡུལ་བཤམས་ཏེ། རྒྱ་དམག་དང་གཡུལ་འཐབ་ལན་མང་བྱས་པ་བརྒྱད་རྒྱ་དམག་ཕམ་པར་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ནས་སྐད་གྲགས་ཁྱབ།

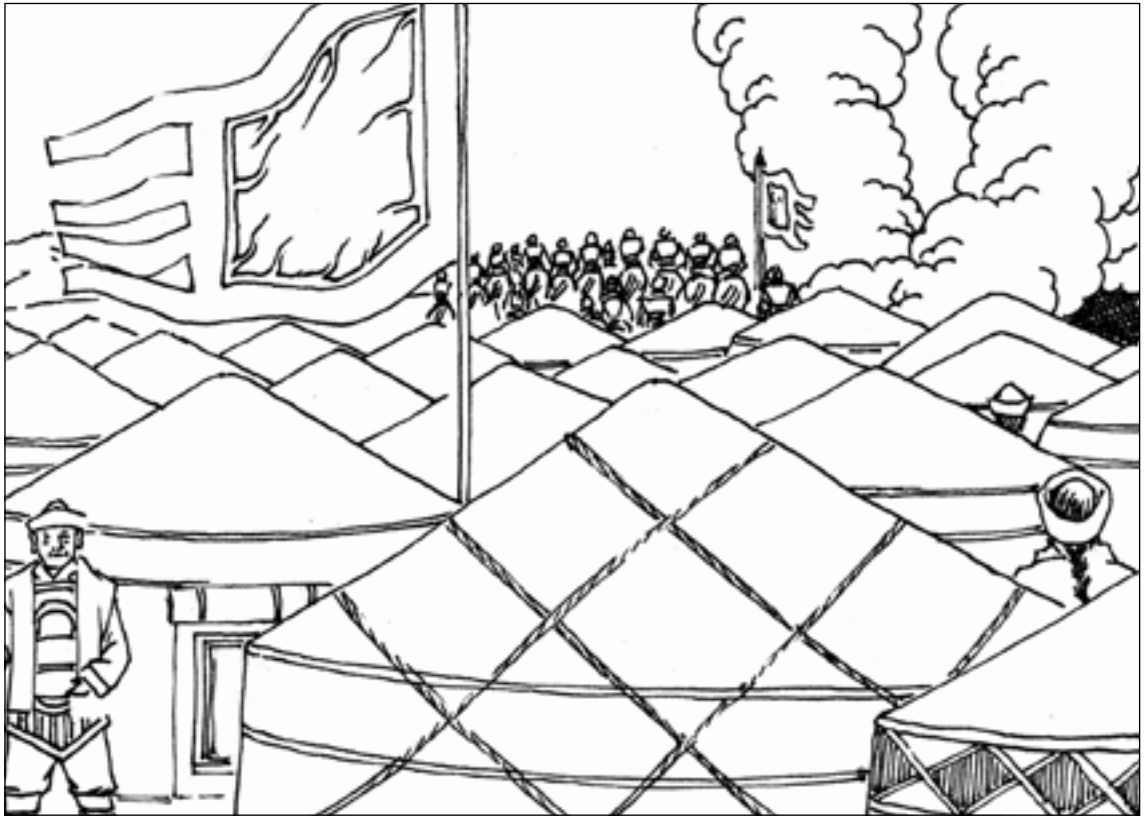

๗๑། དེ་ནས་རྒྱུ་དམག་གིས། ནུབ་ཀྱི་ཤིན་ཅང་ཕྱོགས་ལ་བཙན་འཛུལ་གྱིས་ཡན་ཏེ་སོགས་ཞིང་ཆེན་བཞི་དབང་དུ་བསྡུར།

༧༧། ཚུ་ཁྱི་(ཕྱི་ལོ་༡༩༧)ཙམ་ཞིག་ནས་རྒྱ་དམག་གིས་དཔུང་གྲུ་གུར་གཡུལ་བཀམས་པས། གྲུ་གུའི་རྒྱལ་པོས་ཐང་ཚང་མར་མགོ་འདོགས་སྐྱབས་བཅོལ་ཏེས་བོད་ལ་ངོ་ལོག་བྱས།

༦༦། དེ་བས་ཟློག་པོ་མཁར་ཐུགས་བྱོས་ཏེ། ''རྒྱ་ནག་ཐང་གོང་མ་དམ་པ་ཚ་ཐག་ཆོད་པ་རེད།'' ཅེས་ངར་སྐད་དང་བཅས་དམག་བརྡ་བརྒྱབ་ཅིང་རྟ་དམག་ཏག་བསྡུས་ཀྱིས་ཐད་ཀར་གྱུ་གུར་དཔུང་འདྲུག་བྱས།

༦༩། གྲུ་གུའི་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ཧོ་ཏ་ཟེར་བས་བོད་དམག་ལ་མགོ་བཏགས་ཏེ། དམག་རྟས་དང་འབྲེལ་བའི་ནང་གཏམ་གསང་བ་ཚང་མ་མགར་ལ་སྐྱན་སེང་ཞུས།

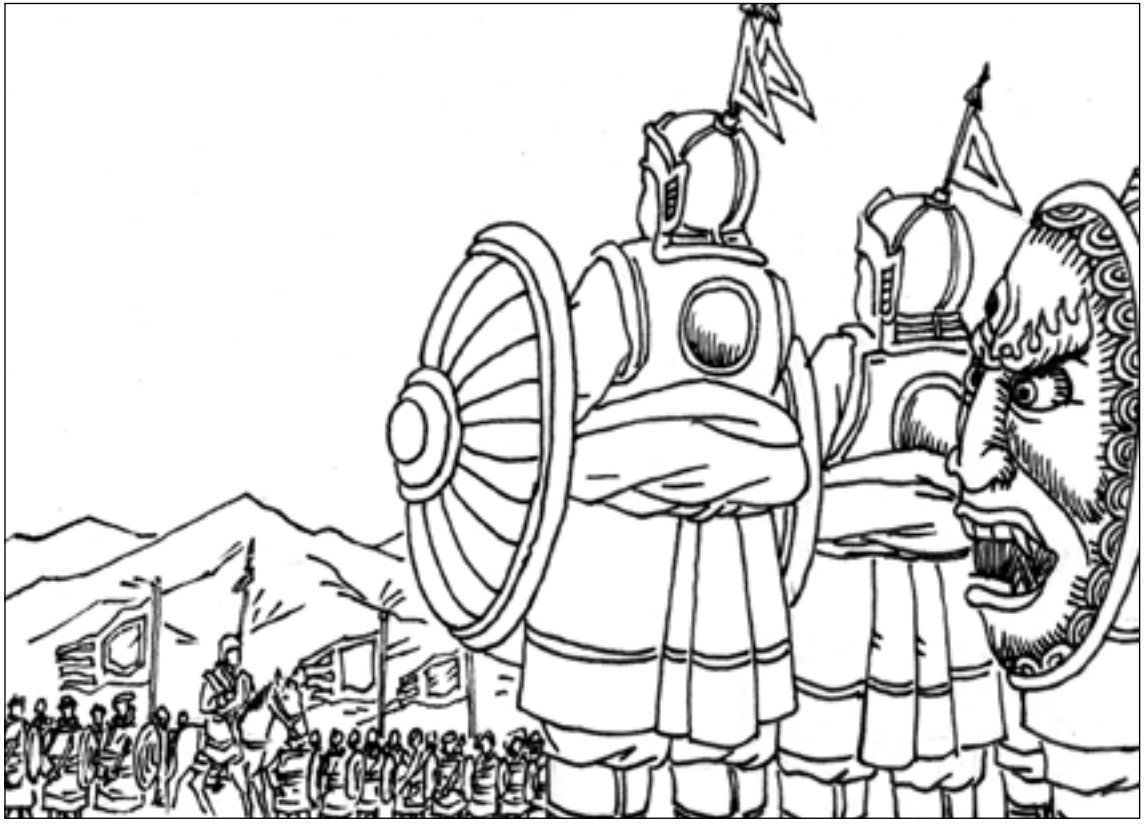

๗๙། བོད་དམག་གིས་དུས་ཡུན་ཐུང་ངུ་ཞིག་གི་ནང་ལ་གྱུ་གུའི་ཡུལ་ཚོ་ཆེན་པོ་བཅུ་བོ་རེ་རེ་ལ་དམག་ཆེར་ཆུག་མ་དགོས་པར་དབང་དུ་བསྡུས།

༦༦། གྲུ་གཤེའི་རྒྱལ་པོ་སུ་ཡོན་ནོ་ཅེ་པོས་ཕོ་ཉ་མངགས་ནས། རྒྱ་ནག་གོང་མར་དམག་རོགས་ཡོང་བའི་རེ་བསྒྲུབ་ཞུས།

༦༥། རྒྱ་ནག་གོང་མས་དམག་རོགས་གནང་རྒྱུ་ལྟ་ཞོག མཐའ་མཚམས་ཀྱི་དམག་དཔོན་ཚོས་དོན་མེད་བོད་དམག་ལ་ཡོག་ཐུག་མི་ཡོང་བའི་ཐོག་ནས་མཐའ་མཚམས་སྲུང་དགོས་པའི་བཀའ་ཤག

๗๙๑ དེ་བས་གྲུ་གུ་ཡོངས་སུ་ཚམ་སྟེ། གྲུ་གུའི་རྒྱལ་པོ་དང་བཙུན་མོ་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་དམག་དཔུང་ཁག་ཅིག་ཁྲིད་དེ་རྒྱ་ནག་ལན་ཀའྱ་ཕྱོགས་སུ་སྐྱབས་བཅོལ་ལ་བྱོས། བོད་དམག་གིས་མུ་མཐུད་རྩེས་འདེད་བཏང་།

๗๙། རྒྱ་ནག་གོང་མས་དཔོན་འཇེན་ཞེན་ཐེན་དང་། ཐུའུ་གུ་ཆོང་ཡུན་གཉིས་ལ་དཔུང་དམག་ཁྲིད་ནས་ལན་ཀའུ་ནས་བོད་དམག་འགོག་སྐྱང་བྱ་དགོས་པའི་བཀའ་ཐབ།

๓๐། དེ་ནས་རྒྱ་བོད་དབར་ལ་དམག་འབྲུག་ཕྱན་ཏུ་བྱས་ཀྱང་རྒྱལ་ཞམ་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་། མཁར་གྱིས། དགྲ་འཐབ་ཚོད་ཐེག་ན་རང་སྲོག་བཙན་པའི་དམག་ཌུས་ལྷར་བོད་དམག་ཕྱིར་འཐེན་གནང་།

༧༡། མེ་སྦག་ (ཕྱི་ལོ་༡༦༦) ལོར་ཕྱི་ཁྲབ་དམག་དཔོན་ཆེན་མོ་བློན་ཆེན་མགར་ལ་འབྲས་ནད་སྐྱང་བས་དམག་ས་ནས་ཕྱིར་ལྡོག་སར་ཕེབས་དགོས་བྱུང་།

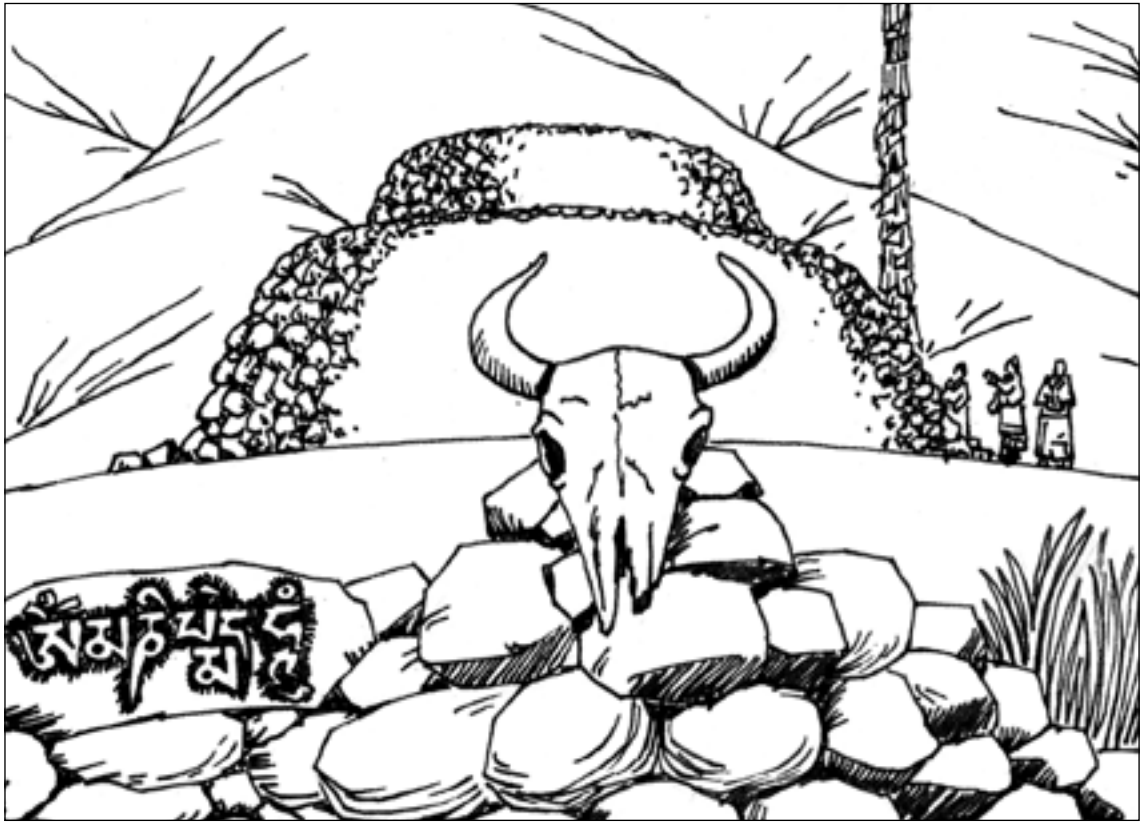

༣༦། མེ་ཡོས་(ཕྱི་ལོ་༡༩༧)ལོར། མཁར་ཀྱིས་རྒྱལ་བློན་ཚང་མར་གཡུལ་འཁྱེལ་རྒྱལ་སྲིད་གི་ཐ་མའི་ཞལ་ཆེམས་དང་བཅས་སྐུ་གཤེགས། རྒྱལ་བློན་ཆོས་བཀྲ་བཟོ་བ་མེད་མཆོག་ཕྱིར་བང་སོ་བཏེགས།

๓๓๒ རྒྱལ་པོས་མཁར་གྱི་སྒས་ཆེ་བ་བཙན་སྐ་ལ་ཕའི་ཚབ་ལ་དབང་བསྐུར་ཅིང་སྒས་བཞི་བོར་རྒྱ་བོད་མ་མཚམས་སྤུང་བའི་འགན་འཁྲི་སྤྲད།

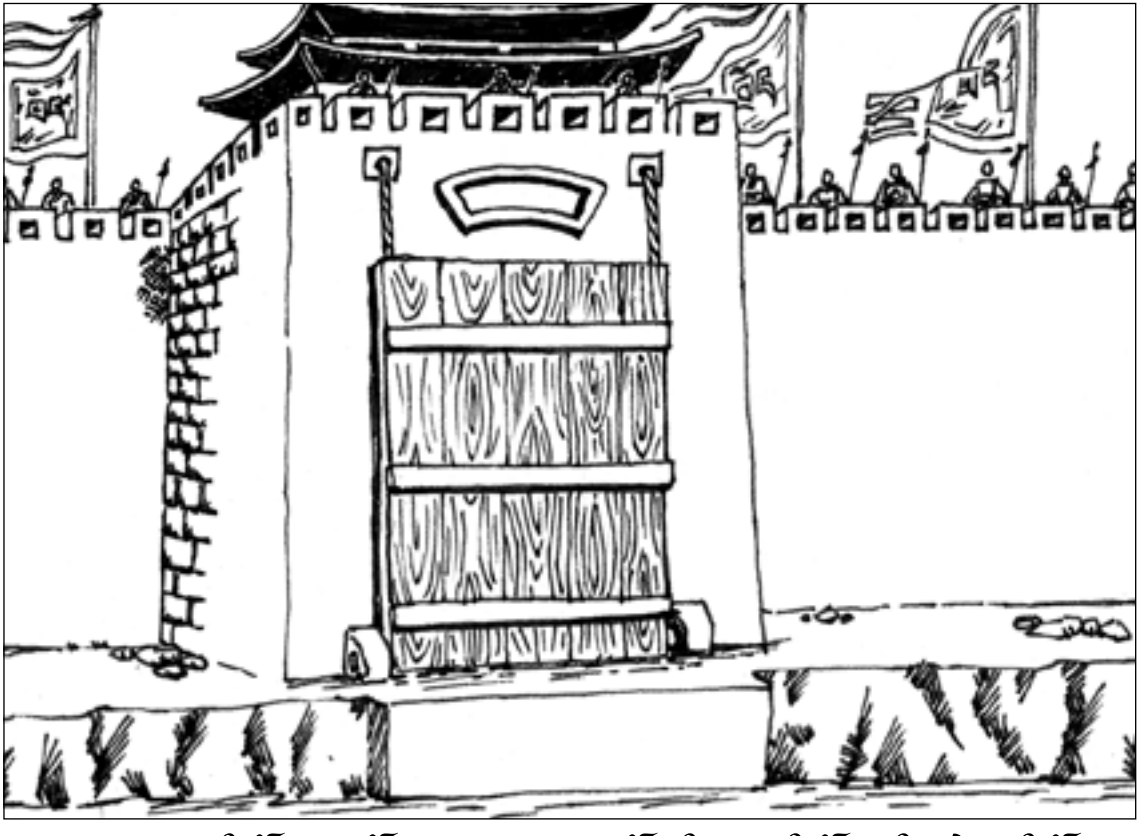

༡༩༦ ལྷགས་རྫ་ (ཕྱི་ལོ་༦༧༠) ལོར་ཐང་དམག་ལ་ཞར་ཆོལ་གྱིས་ཡན་ཏེ་སོགས་ཞིང་ཆེན་བཞི་བོ་ཚུར་འཕྲོགས་ཏེ་ཤེན་ཅང་གི་ཡུལ་ཚང་མ་བོད་ཀྱི་མངའ་དབང་དུ་བསྡུས་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཡུལ་ཆོ་ཆེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་ཟངས།

๗๙། དེ་ནས་འཁུ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་ལས་སྒོའི་ཕམ་ཉེས་བཏང་། དུས་དེ་ནས་བརྩང་འཁའི་ཡུལ་གྱི་ཡོངས་རྫོགས་བོད་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་བསྡིལ་ཏེ་དབང་དུ་བསྡུས།

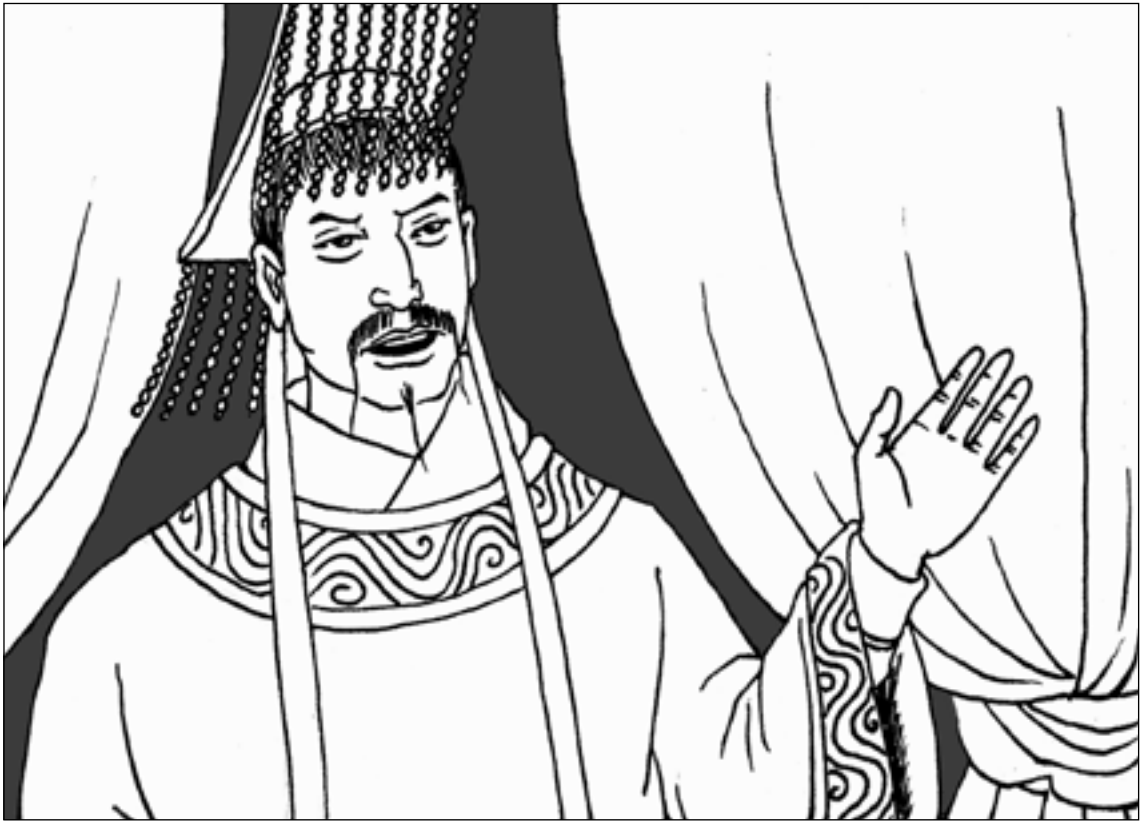

๓๖๖ ཐང་ཀའི་ཚུང་ཤིན་ཏུ་ཁྲོས་ཏེ། དམག་དཔོན་གྱལས་ཅན་ཞོས་རིན་ཀོས་དང་། ཀའི་ཏན་རྒྱང་གཉིས་ དམག་སྤྱི་ར་བསྐོས་ཏེ་རྒྱ་དམག་འབུམ་གཅིག་དང་བཅས་ཏྲེ་ཁྲེ་ཁྲོན་དུ་བསྐྱོད་དགོས་པའི་བཀའ་ཡིག་ཕབ།

๓๗ ཞོས་རིན་ཀོས་ཀྱིས། དར་བྱཻ་ཅེ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་ལམ་ཐག་རིང་ཚིད་ཀྱི་དམག་དཔུང་བཙན་པས་དམག་གི་ཁལ་རྣ་རྣམས་བཞག་ནས་སོང་ན་བཟང་ཚུལ་བཤད་ཀྱང་ཀཻ་ཉན་ཆོས་མ་ཉན།

༣༡། དེ་ལྟར་ཁྱི་འབྲེང་གི་དམག་དཔུང་དང་དྲག་ཏུ་འཐབ་པ་ན། རྒྱ་དམག་ལ་ཕམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ། ཁལ་རྟ་ཚང་མའང་བསྐྱུར་ནས་ཕྱིར་འབྲོ་དགོས་བྱུང་།

๓๙๖ ཤེང་ཚག་(ཕྱི་ལོ་༦๗༤)ལོར་བཙན་པོའི་བཀས་བོད་ཆྭན་ཏོ་རེ་འཚན་བྱ་ཐང་ཀུལ་སར་ཐང་བོད་ཞི་འཕྲིགས་ཡོང་བའི་ཚེ་ཉར་བཏང་ཡང་། ཐང་ཀའོ་རྩྭང་གིས་མ་གསན།

९०། དེར་མུ་མཐུད་དམག་འབྲུག་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་ནས་རྒྱལ་ཡུལ་ཚོ་བཞེ་ལྷག་བཅོམ་སྟེ། དཔོན་རིགས་མང་པོ་བསད། དམག་ཚས་དང་ཧོར་ཕྱུགས་མང་པོ་ཟློངས།

 མེ་བྱི་ (ཕྱི་ལོ་༦༧༦) ལོར་མང་སྦོང་མང་བཙན་གཙང་གི་བར་སྣང་སྒང་དུ་སྐྱ་གཤེགས། ཞག་འགའ་སོང་རྗེས་སྐས་འདུས་སྦོང་འབྱུང་། ལོ་གསུམ་ལ་བཙན་པོ་གྲོངས་པ་གསང་རྒྱ་གནང་།

൙൩། ལོ་འདིར་གྲུ་གུར་ནང་འཁྲུག་དང་རྒྱ་དམག་གིས་ཚུར་ཧོལ་ཌེན་ཁ་ཆེ་བས། དམག་དཔོན་མགར་བཙན་སྐས་གྲུ་གུར་བོད་དམག་དྲངས་ཏེ་མཐའ་མཚམས་བརྟན་སྲུང་གི་གཙོ་འགན་ཁུར།

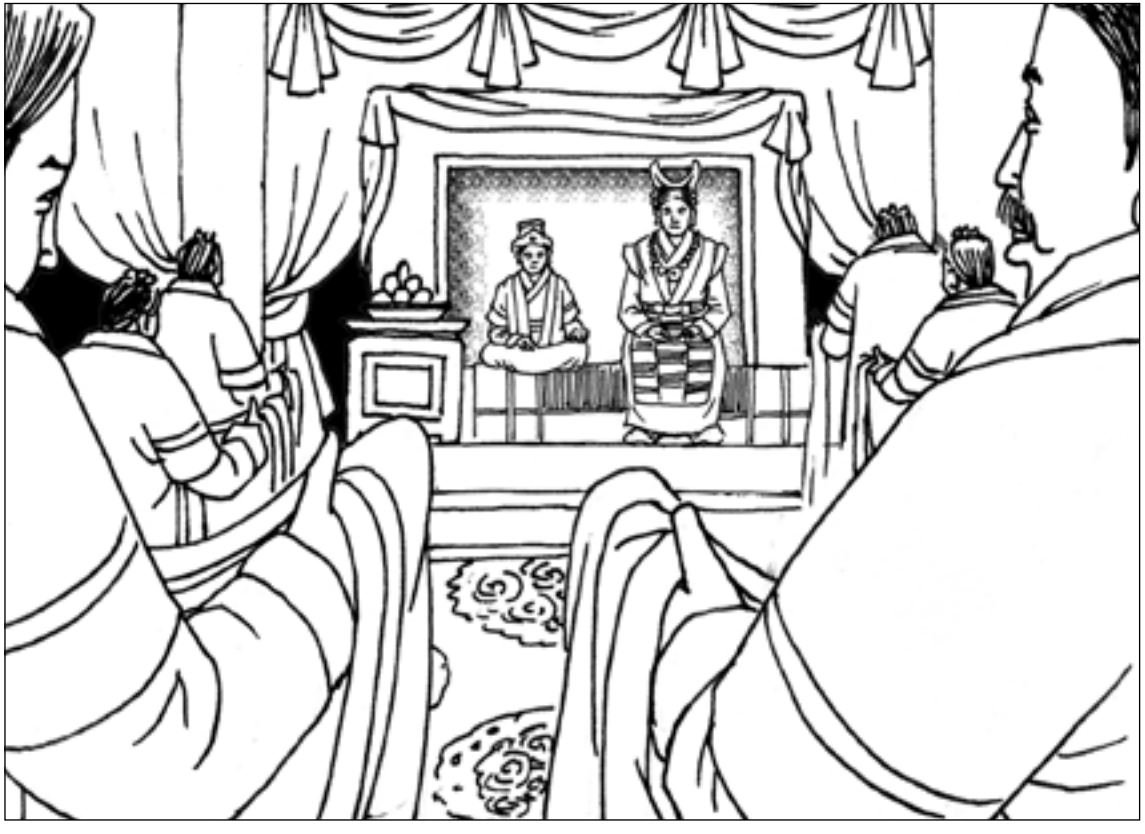

ཡི་ཧེ། ས་ཡོས་(ཕྱི་ལོ་ ৬৶৫)ལོར། སྲས་ཁྲི་འདུས་སོང་རྒྱལ་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཞིང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཁོན་དབང་གཅོ་བོ་ཡུམ་ཁྲི་མ་ལོད་ཀྱིས་བཟུང་།

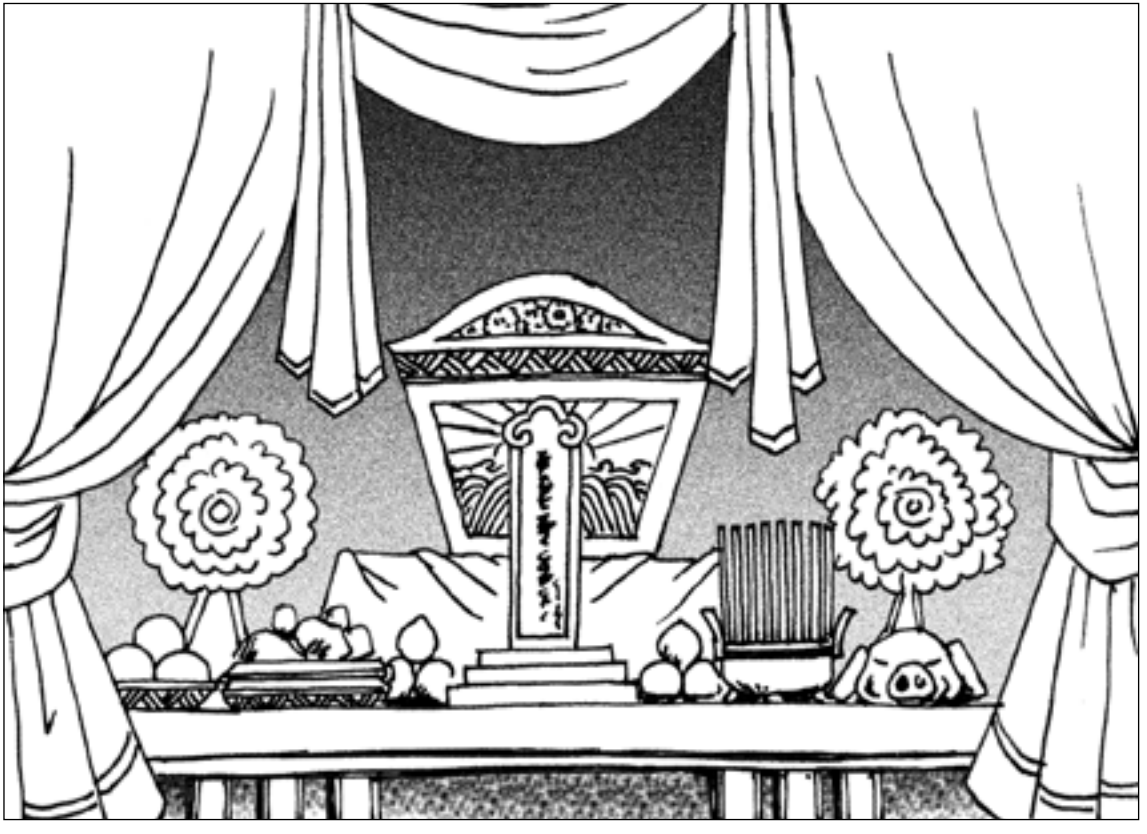

९९२ ཚུ་རྟ་(ཕྱི་ལོ་৬৭৭)ལོར། རྒྱ་རྒྱལ་ཐང་ཀའོ་ཚུང་ཁྲག་ཤེད་མཐོ་བའི་ནད་ཀྱིས་འདས་སྒོངས་སུ་གྱུར། བཙུན་མོ་ཤུ་རྩི་ཐན་ཀྱིས་སྒེད་དབང་བརྙེད་ནས་རྒྱལ་མོ་གནང།

९५२ (ཕྱི་ལོ་༦༡༥) ལོར་བློན་ཆེན་བཙན་སྐ་དང་མང་ཉེན་སྐག་ཙབ་བར་ལ་ནང་དམེ་བྱང་ནས་བློན་བཙན་སྐ་བཀུམས།

९७२ མེ་ཕག་(ཕྱི་ལོ་༡༩༧)ལོར། བློན་ཆེན་ཁྲི་འབྲིང་གིས་གཅེན་བཙན་སྐའི་སྐུ་ཚབ་བྱས་ནས་གྱུ་གུར་དམག་སྡིད་བཟུང་སྟེ་རྒྱལ་མཚམས་བསྲུངས།

९४། སྐབས་འདི་དག་ལ། ནང་གི་རྒྱལ་ཕྲན་འགས་ཟིང་ཆ་སྒོང་མགོ་བརྩམས་པས། མགར་བཙན་སྐྱེའི་ཐུགས་ལ་མེས་སྡོང་བཙན་གྱིས་གཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཐབས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁམས་ཞི་འཇགས་བཏང་བའི་ཐབས་ཚུལ་དེ་དྲན།

९५ རང་རྐས་བཙན་པོར་དེ་དོན་ཞུས་པས། ཁྱེ་འདུས་སྲོང་གིས་ཀྱང་མོས་མཐུན་གནང་སྟེ། སྐྱེའི་གཅེན་མོ་གཉིས་སྐད་བཏང་ནས་དེ་དོན་རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་ཏུ་བཤད།

९८ེ། གཅེན་མོ་གཉིས་ཀྱང་དགྱུར་ལོ་ཆུང་མོད། བསམ་ཚེས་ཟབ་ལ་སྦོངས་པ་མཐོ་བས་གཅེན་བཙན་པོའི་བཀའ་དང་ལེན་བྱས།

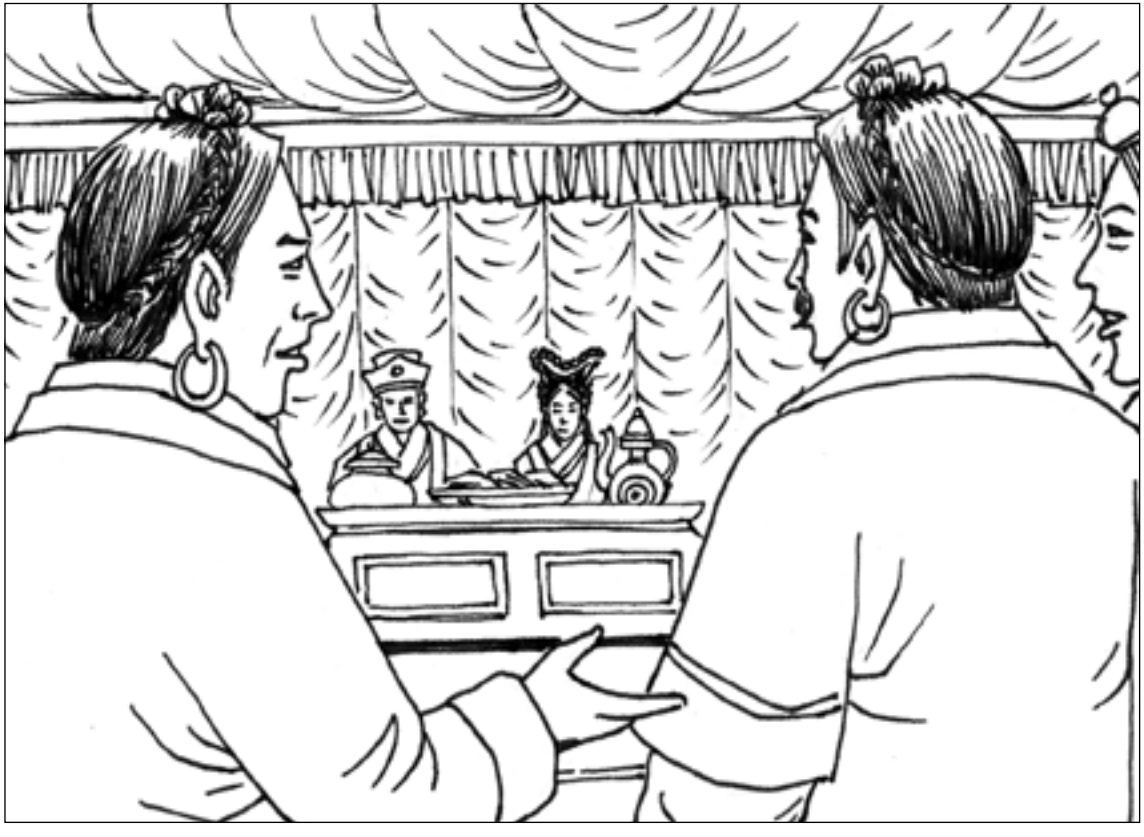

५०२ ས་བྱི་(ཕྱི་ལོ་༦༡༡)ལོར། བཙན་པོའི་གཅེན་མོ་ཁྲི་མོ་རྩེ་དགས་ཡུལ་རྗེ་བོའི་བཙུན་མོར་བརྫངས་ཏེ་གཉེན་རྩོན་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པ་བྱས།

५१२ ས་གླང་(ཕྱེ་ལོ་৬১৫)ལོར། ཨ་ཆེ་ཁྲི་པངས་འ་ཞའི་རྗེ་བོའི་བཙུན་མོར་བརྗངས་ཏེ་གཉེན་སྐོན་ཆེན་པོ་བྱས། དེ་བས་ནང་ཁུལ་གྱི་མཛའ་འབེལ་དམ་ཟབ་ཀུ་གྱུར་ཅིང་ཆབ་སྲིད་ཕྱིང་འཇགས་སུ་གྱུར།

༡༦། ཚུ་འབྲུག་(ཕྱི་ལོ་༡༩༦)ལོར། རྒྱལ་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་ཨང་ཞའོ་ཅེ་ཡིས་ཁྲི་དམག་གཅིག་ཁྲིད་ནས་བོད་དམག་ལ་འཐབ། ཡན་ཏེ་སོགས་ཤིན་ཙང་གི་ཞིང་ཆེན་བཞི་པོ་ཕྱིར་ཟློངས།

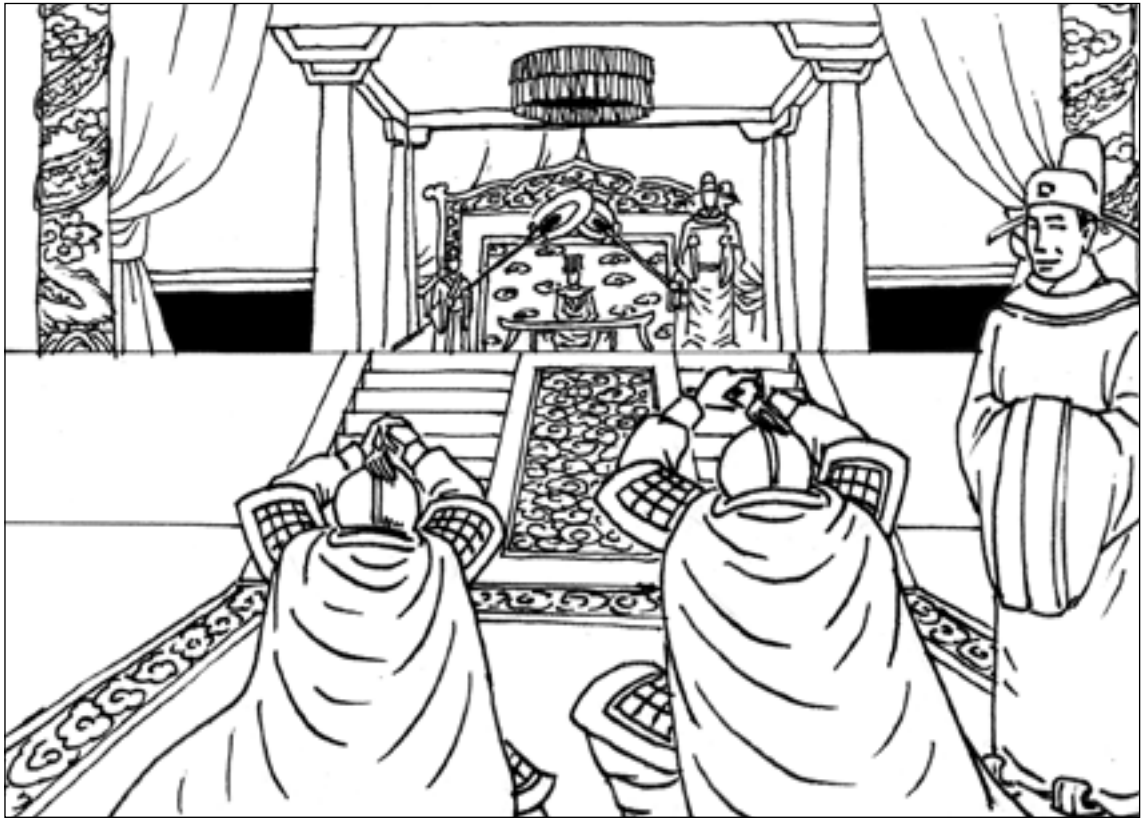

५३ེ། ཤིང་ལུག་(ཕྱི་ལོ་৬৫৫)ལོར། གོང་མ་ཚན་ས་ོས་ཏིན་གྱིས། ཁང་ཞའོ་ཅེ་སུའུ་པེན་ཏའོ་ཡི་སྒྲི་ཁྲབ་དམག་དཔོན་དང་། ལེག་ཅེ་ཏེ་དམག་སྒྲི་གཞོན་པར་བསྐོས།

५९२ ཨེ་སྦྲེལ་(ཕྱི་ལོ་༦༥༨)ལོར། ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་རི་བོ་སུའུ་ལོ་དན་དུ་དམག་དྲངས་ནས་ཐོན་ཁྱེ་འབྲིང་དང་བཙན་བྱོད་ཀྱི་བོད་དམག་དང་འཐབ་ནས་ཕམ་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་བས། རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཐུགས་ཁྲོས་ཏེ། ཞང་ཞའི་རྩེ་ཡི་གོ་གནས་ཐྲངས།

ཡཡེ། སངྒ་(ཕྱེ་ལོ་༦༡)ལོར། ཐོན་ཆེན་མཁར་ཁྲི་འཕྲང་གིས་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས་ནས་རྒྱ་དང་འཐབ་ཅིང་། རྒྱའི་དམག་སྤྱི་ཆེན་མོ་ཞེག་གསོན་བཟུང་བྱས།

༤༦ཀ ས་ཕག་(ཕྱི་ལོ་༦༧༧)ལོར། བཙན་པོ་ཁྲི་འདུས་སྲོང་གིས་དངོས་སུ་དམག་སྣ་དྲངས་ཏེ་རྒྱ་དམག་རྣམས་མདོ་སྨད་ཀ་ཚུའུ་བར་དུ་བདས།

༤༧། ཐུགས་བྱི་(ཕྱི་ལོ་༧༠༠)ལོར། རྒྱའི་ཞོང་ཅུ་དང་ཐེའུ་ཚུ་གཉིས་ཀྱང་ཆམ་ལ་ཕབ་ནས་དབང་དུ་བཅུག

༡༡༦ བློན་ཆེན་ལོན་ཡོན་ཞེས་པས། མཁར་གྱི་སྲས་རྣམས་ལ་ཕྱག་དོག་གིས་རྒྱལ་བློན་དབར་གཡོ་སྒྱུ་དང་ཕྲ་མ་བཙུག་པས་བཙན་པོ་ཐྲག་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར།

༤༥། བཙན་པོས་རི་དྭགས་རྩོན་པར་ཁ་གཡར་ནས་རྐ་དམག་ཏུག་བསྡུས་ཀྱིས་ཁྲི་འབྲིང་གི་འཁོར་དམག་ཉིས་སྟོང་ལྷག་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་བཟུང་ནས་བསད།

ཁྲི་འབྲིང་ཞིས་དེ་ཤེས་ནས་བཙན་པོར་ངོ་ཡ་ཟྭེད་པར་བརྩམས་ཀྱང་། དམག་རྣམས་ནང་འཁྲུག་རྒྱག་མ་འདོད་པར་ཡར་མར་ཁ་འཐོར།

৬৶ৼ དེར་ཁྲི་འབྲེང་གིས་རང་སྲོག་བཅད་དེ། ཁོའི་ཆོས་ཟླབ་རྗེས་འབྲང་བ་བརྒྱ་ལྷག་གིས་ཀྱང་རང་སྲོག་བཅད།

৬৭১। བཙན་བྱོད་ཀྱིས་གཅེན་པོའི་སྲས་མང་པོ་རྣམས་དང་རང་གི་འཁོར་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལྷག་རྣམས་ཁྱེད་དེ་ཐང་ཞོང་མར་སྐྱབས་བཅོལ།

৬৯। ཡ་ང་བའི་ནང་དམེ་དེ་དག་ཐོས་པས་བོད་ནང་ཁུལ་ལ་ཟིང་ཆ་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། མཐའི་རྒྱལ་ཕྲན་འགའ་ཞིག་གིས་ངོ་ལོག

৬৫৲ ཆུ་ཡོས་(ཕྱི་ལོ་༢༠༡)ལོར་རྒྱང་ནམ་འཕྲལ་གྱི་རྒྱལ་པོས་འཛངས་ཡུལ་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་བདེ་ཟླག་ངང་དབང་དུ་བསྡུས།

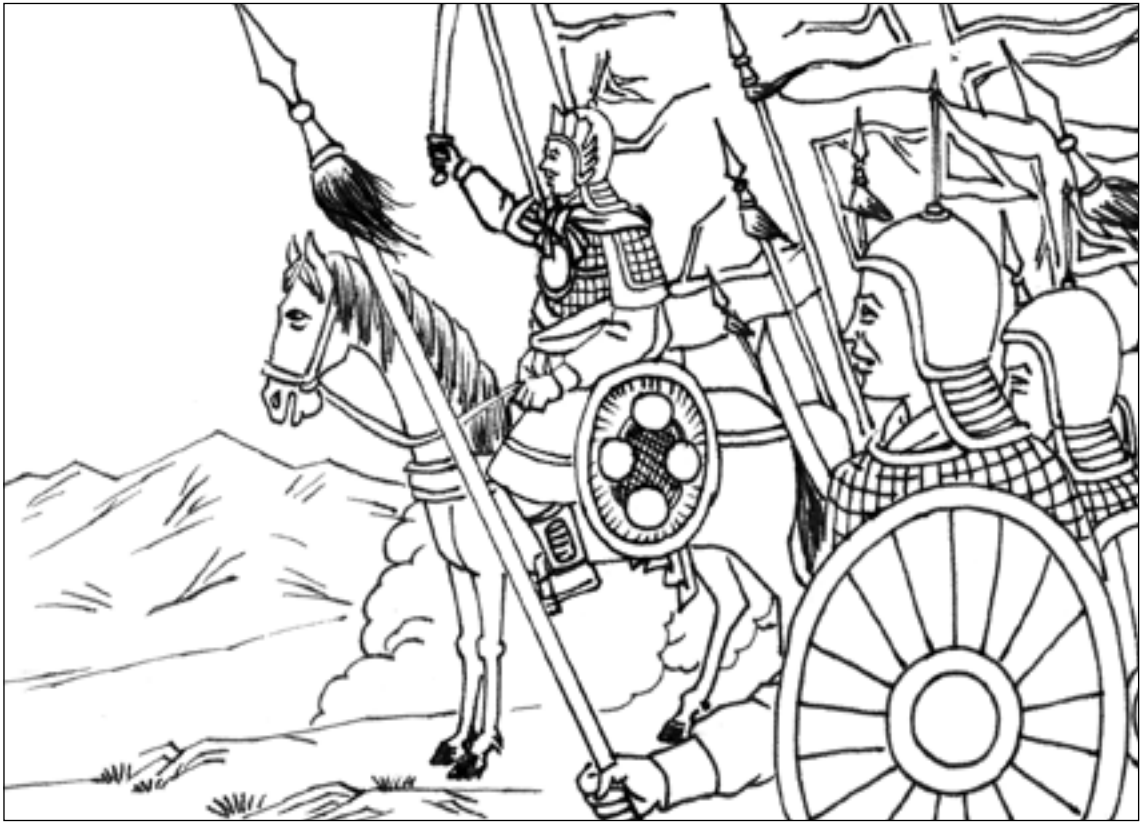

৬৭২। ལོ་དེར་ཚོང་བལ་གྱིས་ངོ་ལོག་ཟིང་འབྲུག་བསྟངས་པས་བཙན་ཡོས་དམག་དཔུང་གཏོས་ཆ་བ་དྲངས་ཏེ་ཞི་འཇགས་བཏང་།

ཞེ་ལྔ་པ་(ཕྱི་ལོ་༢༠༩)ལོར་རྒྱལ་ཡུལ་དུ་དམག་དྲངས། དམག་འཁྲུག་ཆེན་པོ་མ་དགོས་པར་ལས་སྐབས་བོར་སྐུ་དཀར་པོ་ཆམ་ལ་ཞབ་ཅིང་རྒྱ་ནག་པོ་དབང་དུ་བསྡུས།

৬৶৲ དེ་ཕྱར་བཙན་པོ་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དབྱིད་ཀ་དེར་བཙུན་མོ་མཆེམས་བཟའ་བཙན་ཐོག་ལ་སྲས་ཁྲི་ཇེ་གཙུག་བཙན་འབྲུངས་པས་བཙན་པོ་རབ་ཏུ་དགྱེས།

৬১৲ བཙན་པོས་བཙས་སྟོན་དང་རྒྱལ་སྟོན་མཉམ་དུ་བཤམས་ཏེ་སྐུ་རྩལ་འབྲན་སྡུར་ཆེན་མོ་གནང་རྒྱུའི་བཀའ་ཁྲབ་བསྒོགས་བྱས་པས། དེར་ཕྱོགས་མཐའི་རྒྱལ་ཕྲན་ཚང་མའང་དགའ་གུས་ཆེན་པོས་མཉམ་ཞུགས་གནང་།

৬৫২। དགা་རྩལ་འགྲན་སྡུར་ཐོག གཙོན་ཁྲི་བཟང་གིས་རྟ་ཆོད་ཅིག་གཡང་ལ་མཆོང་བར་ཞགས་པ་བཏབ་ནས་
ཀྱེན་ལ་དྲངས།

๗๐། ཅོག་རོ་འབྲོང་གཤོར་གྱིས་འབྲོང་ཆོད་ཅིག་རི་ངོས་ནས་ཐུར་དུ་རྒྱུགས་པ་བདས་ནས་མཇུག་མ་ནས་འཛོན་ཐེངས་གཅིག་གིས་ཀྱེན་ལ་གཡུགས།

๗๗། དེར་རྗོག་ལྷིང་ཁམས་ཀྱིས་ལག་གཉིས་ཀས་འབྱོང་ཚོད་དེའི་ཟེ་བ་དང་མཇུག་མ་ནས་བཟུང་སྟེ། འགྲོགས་ཐེངས་གཅིག་གིས་མགོ་ལ་འཕྱུར།

༧༦། རྟོག་རིང་ལ་ནག་པོས་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེ་བ་ཞིག་འགྱོགས་འདོད་ཀྱིས་ཡར་བལྟ་མར་བལྟ་ཞིག་བྱས་ཏེ། རྒྱ་གར་གྱི་ཨ་ཙ་ར་ཞིག་གིས་ཁྲིད་པའི་སྒང་ཏོ་ཆེ་ཞིག་ཡོད་པ་མཐོང་འཕྲལ། དེའི་འོག་ལ་འཕྱལ་ནས་གཉའ་ལ་ཁྲུར་ཏེ་འགྱིངས་ནས་སོང་།

༢༣། མགོན་གཡག་ཆུང་གིས། ཤ་བའི་ཏྲལ་ཆེན་ཏེ་མས་བརྒྱངས་པ་ཞིག་ལག་མགོར་གསོར་ནས་གཡས་སྐོར་གཡོན་སྐོར་ལན་འགའ་བྱས་ནས་གོམ་པ་འགའི་ས་ལ་གཡུགས།

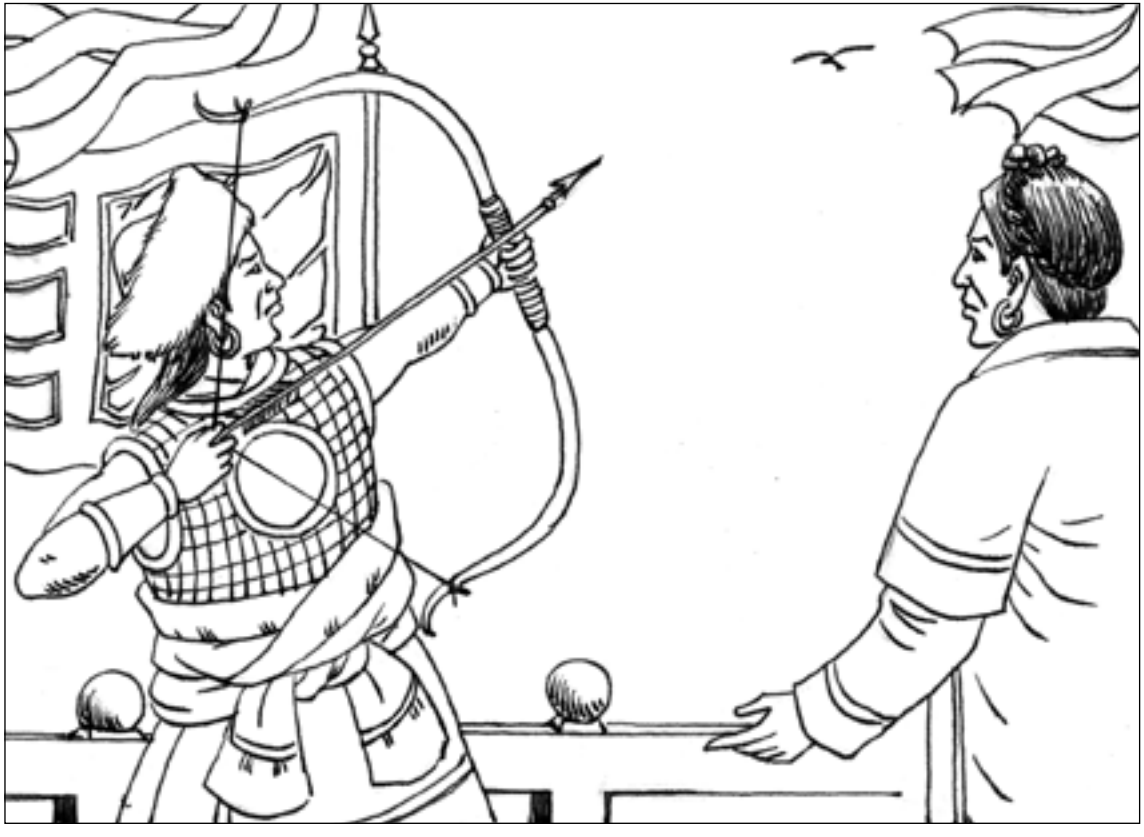

๗๙། གཙོན་རྩལ་མཚན་གྱིས། འབྲོང་རྒྱ་སྟོན་མོའི་གཞུ་མོ་བཀྲག་སྟེ་མདའ་ལྷོང་ཁ་མ་གཅིག་གིས་བར་སྣང་མཐོན་པོར་འཕྱར་བའི་བྱ་ཁྲ་ཞིག་ཏུ་ལྟ་བ་དྲུམ་བུར་བཅད།

༧༥༦ སྒས་ཆོད་གདོང་ཅན་གྱིས། མཆོག་དཀར་གཞུ་མོའི་རྒྱུད་ལ་ཆོད་སྦྲོའི་ཉག་ཕྲན་འཕྱར་ཤེས་མ་ཞིག་སྐྱར་ནས་འཕངས་པས་སྤུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་མདའ་མོ་དེ་གར་འཕྱར་གར་ལྷྭང་མིག་གིས་མ་ཟིན་པར་བར་སྣང་ལ་ཅེར་ནས་ལྷུས།

㉗㉦　དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་བོ་ཆེ་མི་བདུན་སོགས་ཀྱིས་དགེ་པོའི་ཐུན་རྒྱལ་འགྲན་ཟླ་བྱལ་བར་བཙན་པོ་ཐུགས་རབ་ཏུ་དཀྲིས་ཏེ། དཔའ་དར་དང་དམག་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་ཀྱང་གནང་།

༢༣༦ རྒྱལ་སྲིན་མཇུག་འཁྱིལ་མ་ཐག བཙན་བྱོད་ཀྱིས་བཏང་བའི་ཚོང་པ་བརྫུས་མ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ང་མེ་ཏོག་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་ཟེར་བའི་ང་ཞིམ་ཞིག་དང་དཀར་ཡོལ་འབྲུག་མ་ཞིག་རྒྱལ་པོར་མཇལ་རྟེན་དུ་ཕུལ།

๗๙๖ བཙན་པོས་གསོལ་ཏ་དེ་བཞེས་པས་ཀ་ལེར་གཟར་ནད་དུག་པོ་ཞེག་གིས་བཏབ་ནས་རིམ་པས་ཉལ་སར་ཕྱིང་ཞིང་ལོ་དེའི་དགུན་མཇུག་ལ་སྐུ་གཤེགས། བཙན་པོའི་ཨ་ཕྱི་ཁྲ་མ་ལོད་ཀྱིས་སྲིད་འཐུན་བཞེས།

༧༡ཀ ཤིང་སྦྲུལ་(ཕྱི་ལོ་༢༠༡)ལོར། ཨ་ཕྱི་ཁྲི་མ་ལོད་ཀྱིས་བློན་ཆེན་ཞང་བཙན་ཀོ་ཐང་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕོ་ཉར་བཏང་། ཐང་ཀྱང་ཙུང་གིས་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་སྐུ་གཤེགས་པའི་སྐྱོ་གནས་གསན་ནས་རྒྱ་ངན་ཞུས།

১০২। བོད་ཀྱི་ཕོ་ཉས། འབྲུང་འགྱུར་བོད་ཐང་གཉིས་མེས་པོ་སྲོང་བཙན་དང་ཐང་ཅེ་ཙུང་སྐབས་ལྷར་གཉེན་འབྲེལ་ཀྱི་མཛའ་མཐུན་ལམ་སྲོལ་བསྐྱར་གསོ་གནང་ན་ལེགས་ཚུལ་ཞུས།

༡༧། གོང་མ་ཡང་བྱཱགས་མཉེས་ཏེ། ''དེ་ཏ་ཅང་ལེགས། འོན་ཀྱང་དེད་རང་ཉིད་ལ་སྲས་མོ་མེད། ཁྱོད་ཚོའི་རྒྱལ་སྲས་དགུང་ལོ་གཅོད་ཡིན་ནམ།'' ཞེས་བཀའ་འདྲི་གནང་།

༡༦༽ བློན་པོས། ''དེར་སྐྱོན་མི་འདུག ཁོང་མའི་གཉེན་ཚན་ཞིག་སྲས་མོར་བསྐོས་ནས་བརྒྱངས་ཀྱང་འགྲིགས། ང་ཚོའི་རྒྱལ་སྲས་ལོ་བཞི་ལྷའི་རྗེས་ནས་གསར་བུ་ཞིག་ཏུ་བཙོ་ཆོག'' ཅེས་སྨྲས།

༡༣། འབྲུག་ཙོམ་ལ་ལོ་བཞི་འདས། ས་བྱ་(ཕྱི་ལོ་༢༠༡)ལོའི་རྒྱབ་ཆེན་ཞིང་བཙུ་གཅིག་པར་བློན་ཆེན་ཞང་བཙན་ཏོ་སོགས་འཁོར་དམག་བརྒྱ་ཕྲག་དང་བཅས་ཀོང་རྫོ་བསུ་བར་ཐིང་གི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཁན་དུ་ཆས།

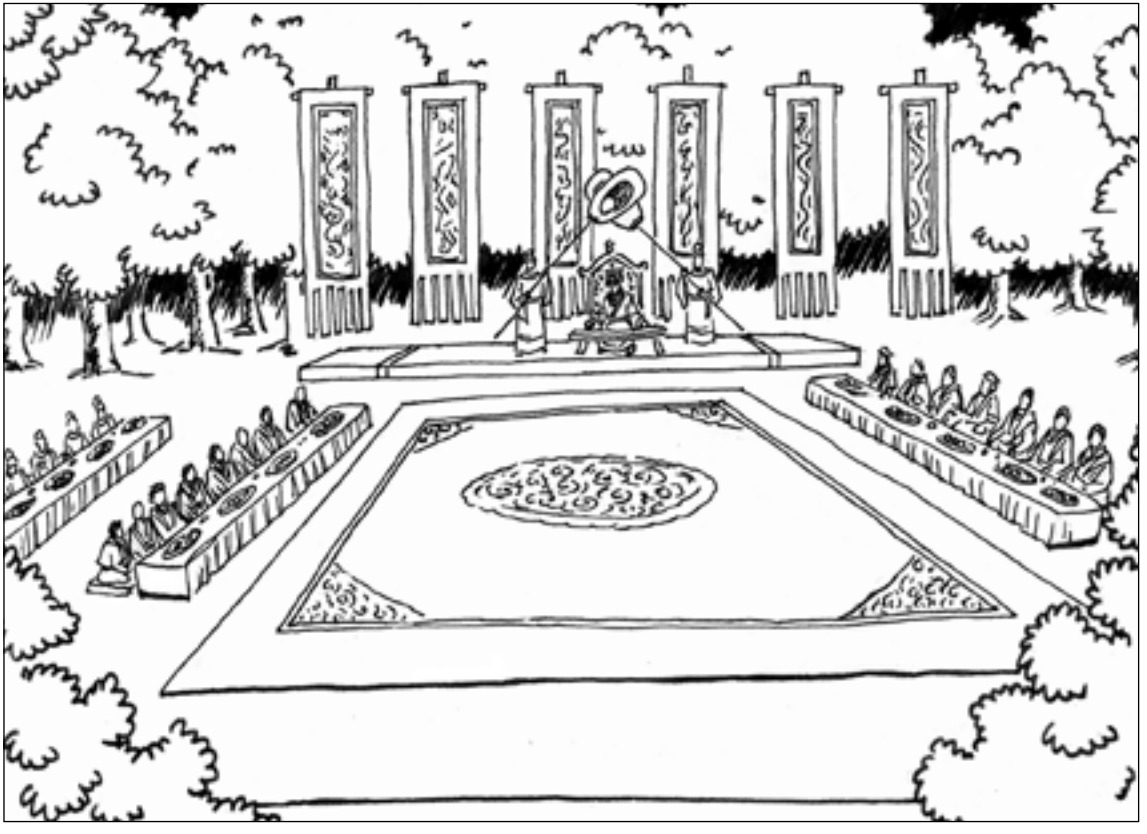

༡༩༦ དེར་གོང་མ་ཀུང་ཙུང་གིས་ལྷགས་ཏེ་ (ཕྱི་ལོ་༧༡༠) ལོ་གསར་དང་སྦྱབས་བསྟན་བོད་ཀྱི་ཟླ་དམག་ཆོ་ཕོ་བྱང་གི་རྒྱབ་ཚལ་ཀྱི་ཐྲོ་ལོ་རྩེད་རར་གསོལ་སྐོན་བཞམས་ནས་དགའ་བསུ་སྟེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་གནང་།

༡༥༦། གསོལ་སྟོན་ཐོག་ལ། གོང་མས། རང་གི་སྐུ་མཆེད་ཟློན་ཆེན་ལེ་ཅིག་ལེ་ཡི་སྲས་མོ་ཆུང་བ་མཛེས་མཛངས་ཡོན་ཏན་ཀུན་ཀྱུན་ལྡན་ཅིན་ཁྲིན་ལ་གོང་མའི་སྲས་མོའི་མཚན་གསོལ་ནས་བོད་ལ་གནང་རྒྱའི་ཐག་བཅད།

༡༦༦ དེ་ནས་བོད་ཀྱི་ཟློན་པོས་ཀྱང་ཞོང་མ་དང་། ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ཇོ། ཁོང་མོའི་ཡབ་ཡུམ་འཁོར་དང་བཅས་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་དང་ཆབས་ཅིག་ལོ་གསར་གྱི་གསོལ་སྐྱེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཞེས།

༡༣། དཀྱང་། དམག་སྤྱི་ཆེན་པོ་དབྱང་ཅིན་ཅའོ་ཡི་རྒྱ་ཁག་དང་བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཁག་གཉིས་ཀྱིས་རྟ་ཐོག་སྤོ་ལོའི་འགྲན་རྩེད་གཟིགས་མོར་ཕྱུལ།

༡༡༦ གཞན་ཡང་མདའ་རྩལ་དང་། གྲི་རྩལ། སྟེ་གོ་སོགས་དྲག་རྩལ་འགྲན་རྩེད་ངང་རྒྱ་གཅིག་ལྷག་ལ་ལོ་གསར་དགྱེས་སྟོན་ལ་རོལ་པས། གོང་མ་ཐུགས་ཏ་ཅང་མཉེས།

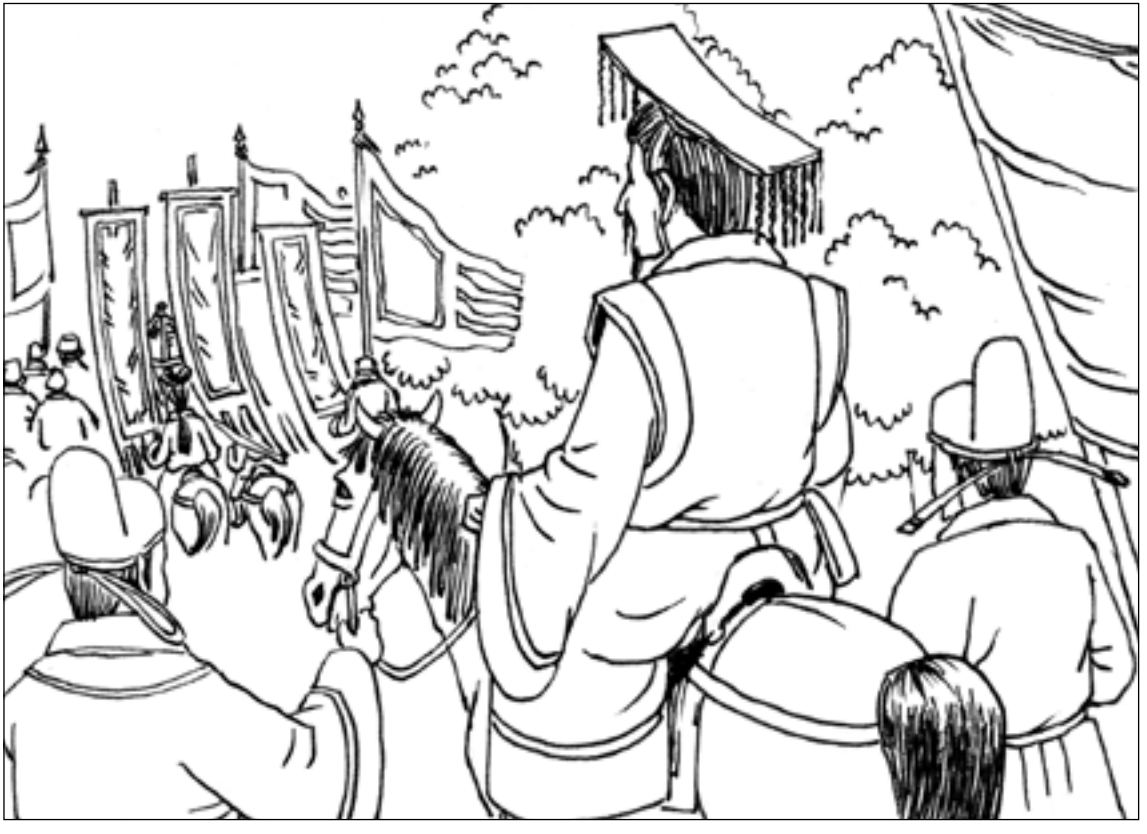

༡༥ཀ། དེ་ནས། དམག་སྤྱི་ཆེན་མོ་དབྱང་ཙུ་ལ་གོང་མས་བཀའ་རྒྱས་གནང་ནས་ཅིན་ཁྲིན་ཀོང་ངོའི་སྐྱེལ་མར་མངགས་ཅིང་། ཅི་ཕིན་ཞན་བར་དུ་གོང་མ་རང་ཡང་སྐྱེལ་བསུར་ཕེབས།

(๙๐) དེར་ཀོང་ཇོའི་ཞབས་ཞུ་བ་དང་བཀའ་རྩོངས་ཕྱན་སྐུམ་ཚོགས་པ་དང་བཅས་ཡོ་མཇུག་ལ་ལྷ་སར་འབྱོར་བར་ཐག་རིང་ཐུང་ཚང་མ་ནས་བསུ་བ་རྒྱ་ཆེར་བྱས་ནས་གཉེན་སྤྲོན་ཡང་ཉེན་དུ་མར་བྱས།

൹൶ དེ་རྗེས་གོང་མ་ཐང་ཞོན་གི་སྐབས་ནས་སྣར་ཡང་ཐང་ཏོད་ས་མཚམས་སུ་ཟིང་ཆ་རབས་དང་རིམ་པ་བྱུང་ནས་ཐང་ཏོད་བར་ལ་འགལ་རྩི་ཆེན་པོ་བྱུང་།

൧൩། ཤིང་སྦྲག་(ཕྱི་ལོ་༢༠༡༩)ལོར་དམག་སྤྱི་ཚེན་མོ་འབོན་དཔུལ་དང་། བློན་ཚེན་ཁྲི་གཟིགས་གཉིས་ཀྱིས་བོད་དམག་ཆིག་འདུམ་ལྷག་ཁྲིད་དེ་ལིན་ཐོ་དང་། ལན་ཀྱིག ཞེ་ཀྱིག་སོགས་ལ་འང་དམག་དྲངས་ཏེ་བཙོམ།

༡༣། ཚུ་ཁྱེ་(ཕྱི་ལོ་༢༠༡)ལོར་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་སོ་སོའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སྟངས་ལ་བསྒྲུར་ཞིབ་དང་། མི་གྲངས་ཞིབ་བཤེར་བྱས། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས་འཛུས་སྒྲོ་ཚང་བར་བྱས།

൸ൿ ཨེ་ཡོས་(ཕྱེ་ལོ་༧༧)ལོར། དམག་སྤྱི་སྐག་སྦྲ་ཁོང་ལོད་དང་། འབྲོ་ལོང་མང་པོ་རྣ་ཡིས་བཀུའ་ཀྱི་མཁར་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས། གོང་མས་བྱས་རྣ་ཅན་ཞའོ་སུང་དམག་སྤྱི་ར་བསྐོས་ཏེ་འཐབ་ཏུ་བཏང་།

།༥༦། ཞོར་སོང་གིས་གཡོ་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས། སྐག་སྒྲ་དང་ཐང་གོང་མའི་བར་ལ་ངན་འབྲེལ་ཡོད་ཚུལ་བསྒྲགས་པ་གོང་མས་ཤེས་ཏེ། ཞོ་སྡང་ཕོ་བྲང་དུ་བཀའ་འགྱེགས་ཀྱིས་བསད།

༡༦། ལོ་དེའི་དབུར་ཁར་བཙན་པོ་འཁར་ལེབས་ཤུལ། ཟློན་ཆེན་སུམ་པོ་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དམག་དྲངས་ཏེ་ཀུ་ཚུ་སིན་ཅང་བཙོམ།

༡༣། སྐྱལ་བཟང་(ཕྱི་ལོ་༢༦༠)ལོར། གོང་མས་མངགས་པའི་ཆོང་ཕུའུ་ཚེ་མེན་དང་ཀྲང་ཡོན་ཆང་གཉིས་བོད་ཁུ་ཕོ་ཉར་འབྱོར། བོད་རྒྱལ་དབར་ཞི་མོལ་ཡོང་རེའི་བཀའ་འཕྲིན་བསྟན།

৫১৲ ཆོས་ཆེན་སྒོམ་ལེགས་བཙན་པོའི་བཀའ་ཕྲན་རྒྱལ་ཁོ་ན་དང་མཉམ་དུ་ཐང་མའི་ཁོ་བོང་དུ་བཙར་ཏེ། མོས་མཐུན་བྱུང་བའི་བཙན་པོའི་བཀའ་འཕྲིན་ཕུལ་ནས་ཞིབ་ཏུ་སྐྱང་མོལ་གནང་།

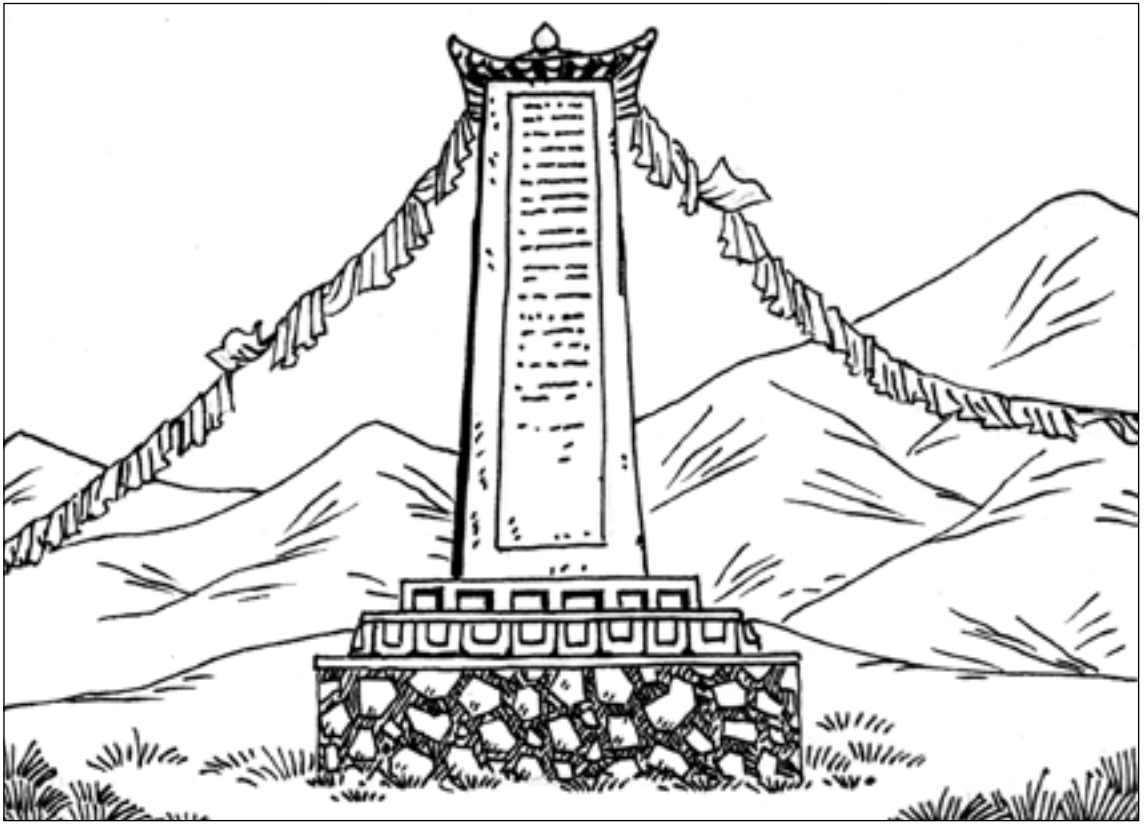

།།།། གོང་མ་དགེས་ནས། ཐོན་ཆེན་ཚོས་ལེན་དང་ལེ་ཅོང་ཀན་སོགས་སྐུ་ཚབ་ལ་བཏང་ནས་ཁྲི་ལེན་ལ་དམར་དུ་ཆུལ་མཚམས་གསར་དུ་ཕྱེ་ནས་རྗེ་རིང་བསྒངས།

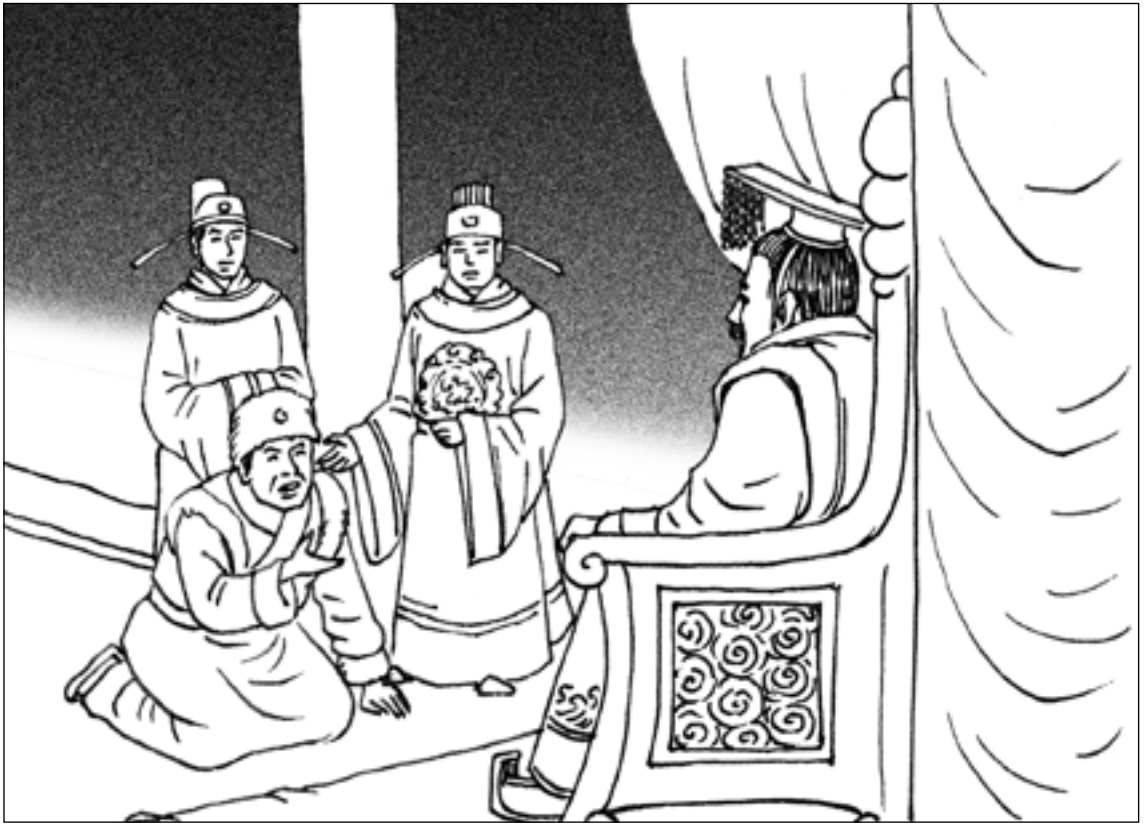

ๅ๐๐ེ། མེ་བྱི་ (ཕྱི་ལོ་๗๖) ལོར་བློན་སྐྱེས་བཟང་ལྷོང་བཙན་གྱིས་བྱུ་ཞ་ལ་དམག་དྲངས། བྱུ་ཞས་རྒྱ་ནག་ཐང་གོང་མར་སྐྱབས་འཇྲུག་ཞུས།

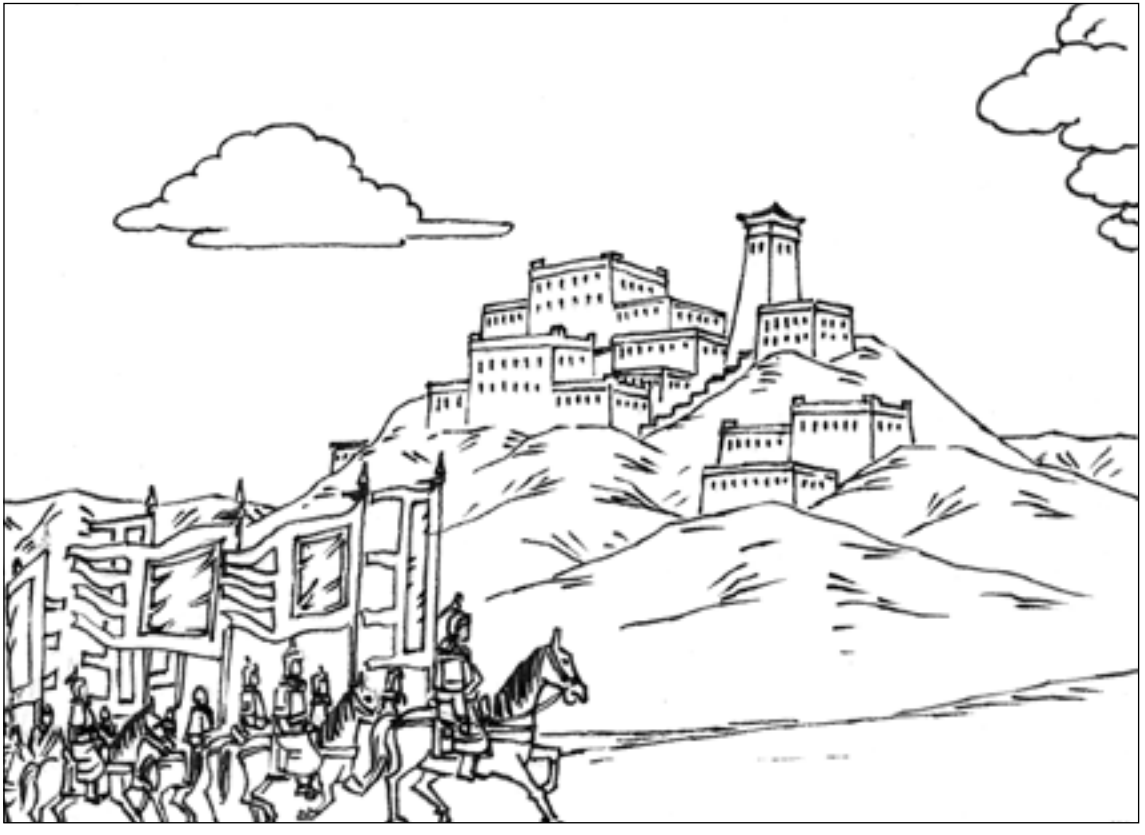

༡༠༡། གོང་མའི་ཕོ་ཉ་ལྷང་དོ་ཤེས་བོད་ལ་བཏང་ནས་དམག་མཚམས་འཛོག་རོགས་ཞེས་ཞུས་ཀྱང་བོད་ཕྱོགས་ཀྱིས་མ་ཉན་པར་བྱུ་ཞ་བཅོམ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་༡༧༧ ལོར་ཡོངས་སུ་དབང་དུ་བསྡུས།

༡༠༦། སངས་རྒྱས་(ཕྱེ་ལོ་༢༦༧)ལོར་རྒྱ་བཟང་སྲས་འཁྲུངས་མ་ཐུབ་པར་ཡུམ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་སྲོག་ཤོར་བ་དང་། ལྷ་རྫེས་སྲས་མངལ་ལས་བཏེགས་པར་མཚར་སྐྱག་ལྷ་བས་མི་ངོམ་པ་ཞེག་ཡོད་པ་གཟེགས་པས། འདི་ནི་ལྷའི་ཚ་བོ་ཞེག་འདུག་ཅེས་སྲས་ཀྱི་མཚན་ལ་ལྷང་ཚ་ལྷ་དབོན་གསོལ་བར་གྱུར།

༡༠༣། ཐུགས་སྨྲལ་(ཕྱི་ལོ་༧༩)ལོར། བོད་ཀྱི་ཕོ་ཉས་གོང་མ་ཐང་ཞོན་ཙུང་ལ་ཀོང་ཇོ་གཅེགས་ཚུལ་ཞུས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཐང་བོད་མུ་མཐུད་མཛད་འདུག་ཡོང་རེ་ཞུས་ཀྱང་མ་གསན།

๑๐๙། ཐང་དམག་འབོར་ཆེན་བཏང་ནས་མཚོ་སྟོན་དུ་དམག་འཐབ་དྲག་པོ་བྱས་ནས་མང་པོ་རྣེ་ཐམ། བོད་དམག་སུམ་ཁྲི་ཙམ་ཀྱི་སྟོག་ཤོར།

༡༠༥། དེ་ནས་འཁོར་རྣམས་དུ་ཁྲིད་དམག་བཞིའི་བཙུ་ཁྲིན་རྒྱིན་པའོ་ལ་དྲངས། ཏེ་ཡོན་ཅན་དང་། རྒྱ་པའོ་མཁར་བཅས་བཙོམ།

༡༠༦། དེར་རྒྱལ་པོས་ཡབ་མེས་གོང་མའི་སྲོལ་ལྟར་ཆོས་རིག་སྒེལ་ཕྱིར་རྒྱ་ཡུལ་ནས་མདོ་གསེར་འོད་དམ་པ་དང་། འདུལ་བ་ལས་རྣམ་འབྱེད་དང་། སྨན་དཔྱད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་བཅས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར།

༡༠པ། བན་ཁ་སུ་ལེ་ཤོ་དང་གཉགས་སྣ་ནམ་ཀུ་མ་ར་གཉིས་རྒྱ་གར་དུ་ལོ་ཙ་སྒོབ་ཏུ་བཏང་བ་ཕྱིར་ཕེབས་ནས། ཞེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་ཚུ་བསྒྱུར། བཙན་པོས་བཀའ་དམར་མཁྱེན་བཟང་སོགས་ལྷ་ཁང་ཚུ་བཞེངས།

༡༠༩༦ ཤིང་ལུག་(ཕྱི་ལོ་༡༩༥)ལོར། བཙན་པོ་ཡར་འབྲོག་སྦྲ་ཚལ་དུ་བཞུགས་སྐབས། ཆོན་པོ་འབལ་ལྷོང་ཙོབ་དང་ལང་རྒྱས་གཟིགས་གཉིས་ཀྱིས་ཚྷོག་ཏུ་བགྲོངས།

།།ཞེས་ཀྱི་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་སུ་འབྲེལ་དེ་ཕྱིང་རྩོམ་སྒྲིག་དང་དཔར་འགྲེམས་བྱ་བའི་ལས་འཆར་འདི་ནི། བོད་ཀྱི་ཡིག་ཐོག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤུ་གྲས་བཀའ་ཆེམས་བཀའ་ཁོལ་མ་དང་། སྤྱ་བཞེད། ཀུང་ཀོང་ཡིག་སྐྱིང་། ཚེས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སོགས་ལ་གཞི་བཙོལ་ཏེ། བྱང་རིམ་དང་མི་སྣའི་གཏམ་སྒེང་འགའ་རེ་ལས་སྟོན་བཅས་ཚོ་བདེ་དོན་འདུས། དངོས་དོན་དང་ཐག་གང་ཉེ་བྱས་ཏེ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། དམིགས་ཡུལ་ནི། གཞི་རིམ་སྒོང་གླའི་སྒོང་མ་རྣམས་རྒྱལ་རབས་དང་ལོ་རྒྱུས་དེའི་རིགས་ཀློག་པའི་ནུས་རྩལ་བ་མེ་ལྡན་པའམ། སྒོང་དེའ་ནང་འཁོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཞོགས་འདེགས་དང་ཁ་སྐོང་སོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྐོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་འཛིན་གྲྭ་བཞི་པའི་སྒོང་ཚན་༡༠།།་ པ་དང་། འཛིན་གྲྭ་དྲུག་པའི་རྒྱལ་རབས་སྒོང་ཚན་༡ ནས་༦ པ་བར་བཙས་སྒོང་ཁྲིད་བྱེད་སྐབས་ཟུར་བཤུའི་ཆེད་དེས་པར་དུ་བེད་སྤྱོད་གནང་རོགས་ཞེས་འབྲེལ་ཡོད་དགེ་རྒན་རྣམས་ལ་འབོད་བསྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

མཇུག་མཐར་དེའ་ཁྲིང་འདིའི་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་ཆེད་དབྱིན་ལན་བོད་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་དགེ་རྒ་ཁང་བརྒྱུད་ཡུལ་དེའི་ཀམ་མི་ཀ་རི་ལེཕ་(Comic Relief)ལ་སྐིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ལས་གཞི་འདིར་ཞུགས་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ཚང་མར་ལེགས་སོའི་བསྟུགས་བརྗོད་དང་བཅས། ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་ཚན་པ་ནས། ཟླ་ལོ་༢༠༢ ཟླ་༡༢ ཚེས་༡༩ ཉིན།

ཚོར་སྐྱོག་འགན་འཛིན་བ། བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ།
ཚོར་སྐྱོག་པ། ཆབ་བག་ལྷ་མོ་སྐྱབས།
མདུན་ཤོག་དང་རི་མོ། ཚེ་བརྟན།
ཌུས་འགོད། བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ།

© Department of Education
Central Tibetan Administration
Gangchen Kyishong, Dharamsala

མངགས་ཀྱི་ཁ་བྱང་།
Sherig Pakhang/TCRPC
R-28, Ramesh Park
Laxmi Nagar
New Delhi - 110092

Tel: +91-011 - 22453672
Fax: +91 - 011 - 22455634

(བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༧༤ ཕྱི་ལོ་༢༠༠༩)

ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་སྤོལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་རྣེ་ཚན་ནས་ཚོར་སྐྱོག་བྱས།

བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་ནས་དཔར་སྐྱུན་དང་འཛེམས་སྤེལ་བྱས།

Special Acknowledgement

Funding for this project raised by Tibet House Trust, London
from the Comic Relief UK